

INNHOOLD

Menighetsfakultetets institutt for kristendomskunnskap	s. 1
Kristendomskunnskap <u>grunnfag</u>	s. 3
Pensum	s. 3
Litteratur	s. 5
Eksamen	s. 10
Kristendomskunnskap <u>mellomfag</u>	s. 12
Pensum i mellomfagstilletget	s. 12
Litteratur	s. 13
Eksamen	s. 19
Kristendomskunnskap <u>hovedfag</u>	s. 21
Pensum	s. 21
Hovedfagsoppgaven	s. 22
Litteratur	s. 23
Eksamen	s. 27
Veiledning til studiet	s. 27
Diverse vedrørende hovedoppgaven	s. 31
Regler for eksamenskandidater, kristendomskunnskap	s. 33
Forskrifter om begrunnelse og klage ved Universitets- og høyskoleeksamener	s. 34
Overgang fra kristendomskunnskap til teologi	s. 35
Grunnregler for Det teologiske Menighetsfakultet	s. 36

Det teologiske Menighetsfakultet

Gydas vei 4

Oslo 3

Telefon: 02/46 79 00

MENIGHETSFAKULTETETS INSTITUTT FOR KRISTENDOMSKUNNSKAP

Institutt for kristendomskunnskap ble opprettet i 1967 for å gi utdanning i kristendomskunnskap for tjeneste i kirke og skole. Studiet ved Instituttet leder fram til eksamen i kristendomskunnskap grunnfag, mellomfag og hovedfag.

Instituttets grunnfags- og mellomfagseksamen er godkjent av Oslo Universitet som ledd i embetseksamen av lavere og høyere grad (cand.mag. - cand.philol./real.).

Kirke- og undervisningsdepartementet har for dem som har lærerprøven godkjent grunnfagseksamen som kompetansegivende og som grunnlag for lønnsopprykk.

Til forelesninger er det fri adgang for alle. For å delta ved de obligatoriske seminarer må en være innskrevet som student.

Undervisningen og studiet

Studiet av kristendomskunnskap skal gi kjennskap til: Det gamle og Det nye testamente, tros lære og etikk, kirkehistorie med konfesjonskunnskap, og kristendommen i dens forhold til andre religioner. En skal videre lære å kjenne de store linjer i kristen tenkning gjennom tidene og få orientering i problemstillinger i nyere teologi og religionsvitenskap. Til fagkretsen hører også religionspedagogikk og kristendomsmetodikk. Den faglig-teologiske skolering er grunnleggende mål, samtidig skal studiet dyktiggjøre for undervisning i skole og kirke. Undervisningen sikter på å gi kunnskap og å stimulere til selvstendig tenkning og personlig vurdering, og å gi grunnlag for en saklig og metodisk god yrkesinnsats.

Opptak og innskriving

1. For å bli tatt opp som kristendomsstudent må en ha examen artium eller annet godkjent immatrikuleringsgrunnlag, og examen philosophicum. Det kan gis fritak fra examen philosophicum ved opptak til grunn- og mellomfagsstudiet dersom en har minst 2-årig utdanning av teoretisk karakter på høyskolenivå. (MF følger Universitetets fritaksregler.) De studenter som har gått opp til examen philosophicum og ikke har bestått, kan likevel innskrives som studenter ved Instituttet. Examen philosophicum må da avlegges senest ett semester før en går opp til eksamen på grunnfag/mellomfag.
2. Søknad om opptak skrives på eget skjema som en får ved henvendelse til Instituttet. Søknadsfristen er 1. juni for å begynne grunnfagsstudiet om høsten, 1. november for å begynne i vårsemesteret. De som vil ta mellomfagstillegget eller hovedfag og som har tidligere eksamener i faget fra andre institusjoner, bør søke innen 20. august for høstsemesteret og 15. desember for vårsemesteret. De må legge ved søknad om å få sine eksamener godkjent på linje med grunn- og mellomfagseksamen på MF.

Med søknaden må sendes 3 bilder og følgende papirer i original (eller kopi som er attestert):

- artiumsvitnemål, eller attester for utdanning som er godkjent som grunnlag for immatrikulering
 - akademisk borgerbrev
 - vitnemål om bestått examen philosophicum eller annen utdanning som gir fritak for denne
 - dåpsattest eller fødselsattest
 - egenerklæring (kort redegjørelse for yrkes- og utdannelsesbakgrunn, og hvorfor studenten vil studere kristendomskunnskap).
3. MF sender svar på søknad så snart som mulig etter søknadsfristen. Søkere med lærerutdanning får beskjed om reservert studieplass så snart søknaden foreligger og er behandlet. Hittil har Instituttet kunnet ta opp alle som har søkt innen søknadsfristen og som har fylt opptakskravene. Innskriving finner sted ved semesterets begynnelse i forbindelse med en personlig samtale med instituttstyrelsen.
 4. Instituttet understreker at studentene i tide må ordne med immatrikulering. Studenter som ikke er immatrikulert kan ikke få utstedt studentlegitimasjon (studiekort).

Deltidsstudier

Studiet av kristendomskunnskap grunnfag er normalt av ett års varighet, men en kan bruke flere semestre om en ønsker det. Instituttet gir tilbud om et undervisningsopplegg der en leser grunnfagspensum over to år. Hele undervisningstilbudet er samlet til en ukedag. Opptakskrav og øvrige regler er som for de heltidsstuderende. Opptak skjer hvert annet år (1978, 1980 o.s.v.)

Diverse bestemmelser

Den som blir innskrevet som student ved Menighetsfakultetet er automatisk også medlem av Studentsamskipnaden i Oslo med de plikter og rettigheter dette innebærer. Dersom en student som tidligere er blitt relegert ved Universitetet eller ved noen annen akademisk institusjon, ønsker å bli innskrevet som student ved Menighetsfakultetet, plikter han ved innskrivingen å opplyse om saken, selv om relegasjonen ikke lenger står ved makt. Unnlater han å gjøre dette, er innskrivingen ugyldig.

Med hensyn til ordensregler og reglement forøvrig, henvises til det som gjelder for fakultetets teologiske studenter.

Frister for oppmelding til eksamen etc. blir kunngjort i forelesningskatalogen.

Kristendomskunnskap

GRUNNFAG

Grunnfagstudiet i kristendomskunnskap er normalt av ett års varighet. Det omfatter følgende disipliner: Det gamle og Det nye Testamente, troslære og etikk, kirkehistorie med konfesjonskunnskap, religionsvitenskap, religionspedagogikk og kristendomsfagets metodikk.

Det meste av pensum blir gjennomgått og utdypet ved undervisning i løpet av to semestre, for tiden 15-20 undervisningstimer pr. uke. Undervisningen blir gitt dels i forelesninger, dels i seminarer. Av seminarundervisningen er følgende obligatorisk:

1.semester: 2 t.pr.uke i hver av de tre disiplinene troslære/etikk, GT og NT (tils. 6 t.pr.uke).

2.semester: 2 t.pr.uke i troslære/etikk.
I dette semesteret avsluttes seminarundervisningen 2-3 uker før eksamen.

I ett av semestrene: 2 t.pr.uke i 9 uker i kristendomsfagets metodikk.

Fravær må ikke overskride 3 ganger i hvert seminar pr. semester. Ytterligere dispensasjon fra frammøteplikten kan gis av Instituttrådet etter begrunnet, skriftlig søknad.

PENSUM

Det gamle testamente

Studiet skal føre fram til

1. inngående kjennskap til de tekstene som er nevnt nedenfor.

En behandler tekstenes oppbygning og litterære form og gjør rede for deres historiske og teologiske innhold med særlig vekt på hovedbegreper.

1 Mos 1-3; 12,1-9; 17,1-14
2 Mos 3,1-17; 19,1-8; 20,1-21
Josva 24,1-28
Salme 8; 13; 23; 46; 51; 73; 103; 110; 139
Jes. 5,1-7; 6; 7,1-17; 9,2-7; 11,1-9; 52,13-53,12
Jer. 1
Amos 7,10-17

2. kjennskap til hovedtrekkene i de tekstene som er nevnt nedenfor.

En behandler tekstenes oppbygning og gjør rede for deres historiske og teologiske hovedinnhold.

1 Mos 4; 6,5-9,17; 11,1-9; 15,1-6; 22,1-19; 27-28; 32-33; 50,15-26
2 Mos 1-2; 12,1-15,21; 21,1-23,19; 32-34
3 Mos 16
4 Mos 13-14
5 Mos 4-8
Josva 5,13-8,35
Dom 2,6-3,6; 6-8
1 Sam 8-12; 15-16
2 Sam 5-7; 11,1-12,14; 23,1-7
1 Kong 8; 10,23-12,33; 18-19; 22,1-39
2 Kong 16-17; 22,1-23,30
Ordspr 8; 11
Jes 40; 42,1-7; 45; 55; 61
Jer 2,1-13; 15; 18,1-10; 23,9-32; 29,1-14; 31,27-40
Esek 36-37
Dan 1-2; 9,20-12,13
Hos 1-3; 6; 11
Amos (hele)

3. kjennskap til hovedbegreper. Dette kjennskap vinnes ved tekstarbeidet, kfr. ovenfor under pkt.1.

4. Kjennskap til

- a) innledning til de skrifter som detalj- og hovedtrekkpensum er hentet fra.
- b) gammeltestamentlig tekst og kanonhistorie

5. oversikt over Israels historie og Palestinas geografi.

Det nye testamente

Studiet skal føre fram til

1. inngående kjennskap til de tekstene som er nevnt nedenfor.

En behandler tekstenes oppbygning og litterære form og gjør rede for deres historiske og teologiske innhold med særlig vekt på hovedbegreper.

Matt 3,13-4,11; 5,1-6,15; 9,1-8. 18-26. 35-38; 10,1-23; 11,25-30; 12,1-8; 13,1-23; 14,13-33; 15,1-28; 16,13-17,13; 19,13-30; 20,1-28; 21,1-17; 22,1-46; 24,15-36; 25, 31-46; 26,17-29; 27,27-54; 28,1-20

Luk 1,26-38; 2,1-21

Joh 1,1-18

Rom 1,1-17; 3,21-4,8; 6,1-14; 8,1-39; 12,1-8; 13,1-10

1 Kor 10,16-17; 11,23-30; 13,1-15; 15,1-28

2 Kor 5,10-21

Fil 2,5-11

Tit 3,3-7

2. kjennskap til hovedtrekkene i de tekstene som er nevnt nedenfor. En behandler tekstens oppbygning og gjør rede for deres historiske og teologiske hovedinnhold.

Matt 1,1-16,20; 16,21-28,20

Luk 1,1-2,52; 15,1-16,31

Joh 1,1-3,21; 11,1-57; 13,1-20; 14,15-16,15; 20.19-31

Apg 1,1-17,34

Romerbrevet

Efesuserbrevet:

Ap 3; 5; 21;

3. kjennskap til hovedbegreper i Det nye testamente. Dette kjennskap vinnes ved tekstarbeidet, kft. ovenfor under pkt.1.

4. kjennskap til

- a) innledning til de skrifter som detalj- og hovedtrekkpensum er hentet fra,
- b) nytestamentlig tekst- og kanonhistorie

5. oversikt over nytestamentlig tidshistorie og Palestinas geografi.

Troslære og etikk

Studiet skal føre fram til

1. innsikt i troslære, med kjennskap til Den norske kirkes bekjennelsesskrifter,

2. kjennskap til etiske prinsippsspørsmål og innsikt i kristen vurdering i konkrete etiske forhold.

Kirkehistorie med konfesjonskunnskap

Studiet skal føre fram til

1. a) kortfattet oversikt over den alminnelige kirkehistorie,

b) inngående kjennskap til den kristologiske dogmedannelse i oldkirken,

c) inngående kjennskap til reformasjonen.

2. a) kjennskap til hovedtrekkene i norsk kirke- og misjonshistorie,

b) inngående kjennskap til følgende epoker i norsk kirkehistorie: kristendommens innføring, reformasjonstiden, tiden etter 1800.

3) kjennskap til de viktigste kristne trossamfunn.

Religionsvitenskap

Studiet skal føre fram til

1. kjennskap til religionsfenomenologien,

2. kjennskap til naturfolks religion, hinduismen, buddhismen, jødedommen og islam.

Religionspedagogikk

Studiet skal føre fram til

kjennskap til de vesentlige momenter ved kristen oppdragelse og undervisning og til de problemer som knytter seg til møtet mellom kristen oppdragelse og allmenn pedagogikk.

Kristendomsfagets metodikk

Studiet skal føre fram til

1. kjennskap til de teologiske og pedagogiske forutsetninger for valg av undervisningsmetoder i kristendomsfaget,
2. innsikt i hvorledes teologisk forståelse av bibeltekster og andre emner kan bli overført til elever på forskjellige alderstrinn og med ulike forutsetninger.

Innhold:

- a) Kristendoms-/religionsfaget i skolen, førskolevirksomhet og kirkens konfirmantundervisning. Mål og innhold.
- b) Pedagogiske problemer som knytter seg til formidlingen av kristendomskunnskap på de aktuelle undervisningstrinn.
- c) Undervisningsmetoder, arbeidsmåter og organisasjonsformer.
- d) Stoffutvalg. Lærebøker og andre læremidler.
- e) Integrering med andre fag. Muligheter og begrensninger.

Studentene skal levere en skriftlig oppgave i tilknytning til et metodikkseminar.

For tiden kan en velge mellom metodikk for

- a) førskolealder
- b) barneskolen
- c) ungdomsskolen
- d) konfirmantundervisning
- e) videregående skole

NB: Tekster og punkter som ovenfor står i kursiv vil ikke bli gjort til gjenstand for selvstendig skriftlig prøve.

LITTERATUR

Den oppførte litteratur tolker eksamenskravene både med hensyn til omfang og fordypningsgrad. Listene er i prinsippet "åpne". Dette betyr at en student kan legge opp annen tilsvarende litteratur. Dog forbeholder Instituttet seg retten til å godkjenne det som er valgt, og det må sendes søknad om alternativ litteratur.

Det gamle testamente

Studiet av Det gamle testamente skal foregå etter den nye norske oversettelsen av 1978. Til studiet av tekster som en skal ha inngående kjennskap til, bør en gjøre seg fortrolig med de hjelpemidler som også tillates brukt ved den skriftlige prøven. For studiet av Det gamle testamente vil dette særlig gjelde

Bibelordbok, utarbeidet av K.G.

1. DETALJSTUDIUM AV TEKSTER

1 Mosebok:

Enten BJØRNDALEN, A.J.: Første Mosebok. En kommentar, 2.utg. Drammen 1973. (Innledning og kommentarene til pensumtekstene.)

For dem som legger opp Bjørndalens kommentar, vil Instituttet lærermøte gjøre oppmerksom på at følgende sider pga. sammenhengen bør leses, men ikke regnes som pensum til grunnfag:

- Fra s. 62, 3.avsn. ("Også ellers kan man merke ...")
til s. 64, 2.avsn. Siste avsnitt s.64 hører med.

- Fra s. 87, 3.avsn. ("Enkelte drag ved tekstene..")
til s. 91, 2.avsn. Siste avsnitt s. 91 hører med.

eller MICHELSEN, L.: En kommentar til 1 Mosebok, Oslo 1978

BJØRNDALEN, A.J.: Første Mosebok. En kommentar, 2.utg. Drammen 1973, s.11-48.

Øvrige tekster:

BJØRNDALEN, A.J.: Jesaja 7 og 11, Skrivestua 1975

- HELGESEN, N. og TÅNGBERG, K.A.: Kommentar til grunnfagspensum i Salmene, Skrivestua 1975
KVANVIG, H.S.: Et ord har slått ned i Israel (Jes 9,8). Detaljert gjennomgang av tekster til grunnfagspensum fra Det gamle testamente, Skrivestua 1979.

2. HOVEDTREKKSSTUDIUM AV TEKSTER

- RØNNILD, A. og SMITH, A.: Studiemateriale til hovedtrekkstekstene i GT, Skrivestua 1976.

ANNEN AKTUELL LITTERATUR TIL TEKSTSTUDIET

- Das Alte Testament Deutsch (Neues Göttinger Bibelwerk) - populærvitenskapelig kommentarserie til hele Det gamle testamente. Flere bind er oversatt til engelsk i serien Old Testament Library.
BJERKHOLT, T.: Syng for Herren, Oslo 1973
GOSSNER, J.: Inntil byene ligger øde..., Oslo 1974
HELWEG-LARSEN, P. o.a.: Bibelboken med noter, København 1950
KAPELRUD, A.: Et folk på hjemferd (til Jes 40-55), Oslo 1966
KAPELRUD, A.: Profetene i det gamle Israel og Juda, 2.oppl. Oslo 1974
KVANVIG, H.S.: Gamle ord i ny tid, Oslo 1977
KVANVIG, H.S.: Historien i Mosebøkene i SÆBØ, M. (red.): Så sier kirkens Herre, Oslo 1974, s.127-190
KVANVIG, H.S.: Urhistorien i religionshistorisk lys i For kirke og skole. Festskrift til Ole Modalsli, Oslo 1983
RAD, G. von: Profetenes budskap, Oslo 1975
SEIERSTAD, I.P. og DALE, AA.: De ti bud, Oslo 1966
SKARSAUNE, O.: Endetid. Hvordan forstå Bibelens endetidsprofetier, Oslo 1980
SKARSAUNE, O., BJERKHOLT, T., GOSSNER, J.: Den skjulte Gud, Oslo 1971
WESTERMANN, C.: Jeremia, 2.Aufl. Stuttgart 1967
WIIK, J.: Repetisjonsmateriale til GT-studiet på grunnfag, Skrivestua 1981
WOLFF, H.W.: Frieden ohne Ende. Biblische Studien, Hft.35, Neukirchen - Vluyn 1962

3. BIBELSKE HOVEDBEGREPER

- THESTRUP PEDERSEN, E.: Bibelhåndbok, Oslo 1974

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

- Gads danske bibelleksikon I-II, København 1965-66
Svenskt bibliskt uppslagsverk I-II, Stockholm 1962-63

4. INNLEDNING TIL DET GAMLE TESTAMENTE, TEKST- OG KANONHISTORIE

- ALBREKTSON, B.: Gammaltestamentlig isagogik i ALBREKTSON, B. og RINGGREN, H.: En bok om Gamla Testamentet, 2.utg., Lund 1971.

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

- SEIERSTAD, I.P.: Innledning til Det gamle testamente, Bergen 1972

5. ISRAELS HISTORIE, PALESTINAS GEOGRAFI

- RINGGREN, H.: Israels historia och religion i ALBREKTSON, B. og RINGGREN, H.: En bok om Gamla Testamentet, 2.utg. Lund 1971, s.13-22, 23-26, 28-30, 32-35, 37-43, 50-89.

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

- BRIGHT, J.: A History of Israel, 2.utg. London 1972
HEATON, E.W.: Dagligliv i det gamle Israel, Oslo 1958
KAPELRUD, A.S.: Israel fra de eldste tider til Jesu fødsel, 2.oppl. Oslo 1963
RIAN, D.: Bibelen og utgravningene, Stavanger 1973
RIAN, D.: Den hellige stad, Oslo 1977
ROLAND DE VAUX: Ancient Israel, London 1965
WRIGHT, G.E. og FILSON, F.V.: Kleiner historischer Bibelatlas, 4.Aufl. Stuttgart 1968
Luther Forlag: Bibelatlas (særtrykk av Bibelfakta), Oslo 1980
Det Bestes store Bibelatlas, Oslo 1982

LITTERATUR TIL STUDIUM AV BIBELSYN OG BIBELTOLKNING

- BJØRNDALEN, A.J.: Kristen forkynnelse av gammeltestamentlige tekster, Oslo 1975
BJØRNDALEN, A.J.: Fortolkning og skriftsyn - Det gamle testamente i Bibelen og teologien. Bidrag til skriftsynet, red. AUSTAD, T., Oslo 1982
GOSSNER, J.: Det gamle testamente - gjenoppdaget i SÆBØ, M. (red.): Så sier kirkens Herre, Oslo 1976
SEIERSTAD, I.P.: Vårt forhold til Det gamle testamente, praktisk og teoretisk i Budskapet, Oslo 1971
SKARSAUNE, O.: Bibelen og historievitenskapen, Oslo 1976
SKARSAUNE, O.: Bibelen og naturvitenskapen, Oslo 1978

SÆBØ, M.: Historisk-kritisk bibelforskning i Bibelen og teologien. Bidrag til skriftsynet, red. AUSTAD, T., Oslo 1982
ØYSTESE, O. (red.): Bibelsyn og bibelgranskning, Stavanger 1966

OVERSIKTSARBEIDER OG OPPSLAGSVERK

Navn i Bibelen, Oslo 1983
Bibelfakta for alle, Oslo 1983

Det nye testamente

Studiet av Det nye testamente skal foregå etter den nye norske oversettelsen av 1978. Til studiet av tekster som en skal ha inngående kjennskap til, bør en også bruke oversettelsen av 1930. I løpet av studiet bør en gjøre seg fortrolig med de hjelpemidler som også tillates brukt ved den skriftlige prøven:

Bibelordbok, utarbeidet av K.G.
MADSEN, I.K.: Evangelierne synoptisk sammenstilte, 2. oppl. København 1975

1. DETALJSTUDIUM AV TEKSTER

KVALBEIN, H.: Matteusevangeliet, Skrivestua 1975
MODALSLI, O.: Nytestamentlige tekster til inngående studium, Skrivestua 1976

2. HOVEDTREKKSSTUDIUM AV TEKSTER

HVALVIK, R.: Hovedtrekk i Matteusevangeliet, Skrivestua MF 1983
HVALVIK, R.: Hovedtrekk i Apg 1-17, MF 1982 (stensil)
KVALBEIN, H.: Godt budskap for fattige, Oslo 1976
KVALBEIN, H.: Hovedtanker i Johannes-evangeliet, Oslo 1977
MOE/AKERØ: Studiemateriell til hovedtrekkspensum i NT, Oslo 1976

ANNEN AKTUELL LITTERATUR TIL TEKSTSTUDIET

DAHL, N.A.: Matteusevangeliet I-II, Oslo 1962
AALEN, S.: Matteusevangeliet, Oslo 1971
BARCLAY, W.: Johannesevangeliet. Din daglige studiebibel, Oslo 1982
FOUGNER, E.: Apostlenes gjerninger. Bibelverket. Oslo 1975
LARSSON, E.: Apostlagärningarna 1-12, Stockholm 1983
JERVELL, J.: Gud og hans fiender, Oslo 1973
NYGREN, A.: Pauli brev til romarna, Stockholm 1968
BARCLAY, W.: Romerbrevet. Din daglige studiebibel. Oslo 1982
DANBOLT, E.: Første Korintierbrev. Bibelverket Oslo 1969
ANDERSEN, K.: Efeserbrevet. Bibelverket Oslo 1973
ERITSLAND, L.: Johannes Åpenbaring, Bibelverket Oslo 1978
MOE, O.: Johannes oppenbarelse. Bibels siste bok. Stockholm 1968

3. BIBELSKA HOVEDBEGREPER

THESTRUP PEDERSEN, E.: Bibelhåndbok, Oslo 1974

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

Gads danske bibelleksikon I-II, København 1965-66
KIEFFER, R.: Nytestamentlig teologi, Lund 1977
MELAND, J.O.: Riket er nær, Oslo 1976
Svenskt Bibliskt Uppslagsverk I-II, Stockholm 1962-63

4. INNLEDNING TIL DET NYE TESTAMENTE, TEKST- OG KANONHISTORIE

HARTMANN, L.: Nytestamentlig isagogik i B.GERHARDSSON, (utg.): En bok om Nya Testamentet, Lund 1971, s.13-56, 60-67, 69-73, 77-79, 84-127.

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

UGLEM, O.: Innledning til Det Nye Testamente, Bergen 1973

5. NYTESTAMENTLIG TIDSHISTORIE, PALESTINAS GEOGRAFI

OWARNSTRØM, R.: Nytestamentlig tidshistoria, i B.GERHARDSSON: En bok om Nya Testamentet, Lund 1971, s.135-249

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

DANIEL-ROPS: Daglig liv i Palestina på Jesu tid, Oslo 1969
UGLEM, O.: På Jesu tid, Bergen 1970
YAMAUCHI, E.: De første kristnes verden, Oslo 1981

LITTERATUR TIL STUDIUM AV BIBELSYN OG BIBELTOLKNING

AUSTAD, T. (red.): Bibelen og teologien. Bidrag til skriftsynet, Oslo 1982
ØYSTESE, O. (red.): Bibelsyn og bibelgranskning, Stavanger 1966

OVERSIKTSARBEIDER OG OPPSLAGSVERK

HARTMANN, L. (red.): Ur Nya Testamentet, Lund 1973
SKRUNES, N.: Og lyset skinner i mørket, Oslo 1983
Studiebibelen I-IV red. TH.GILBRANDT, Oslo 1977 ff
THESTRUP PEDERSEN, E.: Jesu forkyndelse. Utvalgte tekster, København 1973
THESTRUP PEDERSEN, E.: Apostelen Paulus. Utvalgte tekster, København 1971
Bibelfakta for alle, Oslo 1983
Navn i Bibelen, Oslo 1983
Illustrert norsk bibelleksikon, Oslo 1965-69

Troslære og etikk

1. TROSLÆRE

BRUNVOLL, T.: Den norske kirkes bekjennesskrifter, Oslo 1972. I Confessio Augustana omfatter pensum art. 1-20 + 28.
MODALSLI, O. og ENGEDAL, L.G.: Evangelisk tro, Luther 1980

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

AUSTAD, T.: Troslære, Skrivestua 1977
LØNNING, P.: Hva er kristendom? 2.utg., 4. oppl. Oslo 1972
PRENTER, R.: Kirkens lutherske bekjendelse, Fredericia 1978
VALEN-SENDSTAD, A.: Kristen kunnskap og kristen tro, Oslo 1974
WISLØFF, C.F.: Jeg vet på hvem jeg tror, ny utg. Oslo 1975

2. ETIKK

SMITH, A. (red.): Kristen etikk. Studiemateriell utarbeidet av lærere ved MF - med unntak av følgende avsnitt:

Kap.		
I	Prinsipp. del	1.5, 4.4.2., 4.4.3.
II.	Menneskesyn og menneskeverd	2.1, 4.2., 5.1., 5.2.
III.	Liv og død	4.
IV.	Ekteskap og seksualliv	2.3.
V.	Familien	1., 2.1.2., 2.2.2., 3.3.1., 3.4., 3.5., 4.2.
VI.	Naturen (ikke pensum)	
VII.	Kulturen	2., 3., 4.
VIII.	Arbeid og yrke	5., 6.
IX.	Økonomi	6.
X.	Politikk	Alt med petit

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

BØCKMANN, P.W.: Liv - fellesskap - tjeneste, 3.oppl. Oslo 1975
WETLESEN, J.: Praktisk argumentasjon I-II, Oslo 1976
WISLØFF, C.F.: Det kristne livet, Oslo 1977
ØVERLAND, P.: Kristen etikk, ny utg. 2.oppl. Bergen 1970

Kirkehistorie med konfesjonskunnskap

1. ALMINNELIG KIRKEHISTORIE

ASTÅS, R.: Kirkehistorie I, 2.utg. Oslo 1974, s.9-169
BERGMANN, L.: Kirkehistorie II, København 1974, s. 19-48 og 68-84
SKARD, B.: Inkarnasjonen, Oslo 1972

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

ASTÅS, R.: Kirkehistorie II, ny utg. Oslo 1974
BERGMANN, L.: Kirkehistorie I-III, 9.utg. København 1965-72
GØRANSSON, S.: Kyrkohistorisk orientering, Stockholm 1970

2. NORSK KIRKEHISTORIE

Enten MOE, S.: Kirke underveis, Oslo 1978

eller AARFLOT, A.: Norsk kirke i tusen år, Universitetsforlaget Oslo - Bergen - Tromsø 1978

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

BIRKELI, F.: Norge møter kristendommen. Fra vikingtiden til ca. 1050. Oslo 1979
WISLØFF, C.F. og AARFLOT, A.: Norsk kirkehistorie I-III, Oslo 1967-72

3. KONFESJONSKUNNSKAP

WISLØFF, C.F.: Kristne kirkesamfunn, Oslo 1974. Følgende forutsettes lest, men vil ikke bli gjort til gjenstand for eksaminasjon: Kp. V (2,4,5,6); VI; VII. Resten av boka er pensum.

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

MOLLAND, E.: Kristenhetens kirker og trossamfunn, (rev.utg.) Oslo 1976

Religionsvitenskap

1. RELIGIONSFENOMENOLOGI

RINGGREN, H.: Religionens form og funktion, Lund 1972, kap.1-3 og 5-Slutord.

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

BAAREN, Th.P. van: Vi människor. De skriftlösa folkens religion och kultur, Stockholm 1972
ELIADE, M.: Det hellige og det profane, Oslo 1969
HEILER, F.: Erscheinungsformen und Wesen der Religion, Stuttgart 1961
JAMES, E.O.: Comparative Religion, London 1961
LEEuw, G. van der: Mennesket og mysteriet, Oslo 1966
PETTERSON, O.: Tro och rit, Stockholm 1972
SHARPE, E.J.: Comparative Religion. A History, London 1975
Se også under religionshistorie, teologi.

2. RELIGIONSHISTORIE

PARRINDER, G.: Vår tids religioner, Stockholm 1974, s.8-30, 45-69, 112-117, 124-169, 203-228

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

DAMMAN, E.: Grundriss der Religionsgeschichte, Stuttgart 1978
EDSMAN, C.M.: Asiens huvudreligioner av idag, Stockholm 1971
LØNNING, P.(red.): Religionens verden - en utfordring til dagens kristendom? Oslo 1981
ROMARHEIM, A.: Krishna, Buddha, Allah eller Kristus, Oslo 1978
The World's Religions, A Lion Handbook (eds.: R.P.Beaver, J.Bergman, M.S.Langley, W.Metz, A.Romarheim, A.Walls, R.Withycombe, R.W.F. Wotton), Herts, England 1982
ZAEHNER, R.C.: The Concise Encyclopedia of Living Faiths, London 1971
Se også under religionshistorie, teologi.

Religionspedagogikk

ASHEIM, I.: Religionspedagogikk. En innføring, Oslo 1977

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

ASHEIM, I.: Orientering i religionspedagogikken, Oslo 1970
BUGGE, K.E.: Teologi og pedagogik historisk belyst, København 1974
BUGGE, K.E. og JOHANNESSEN, S.: Religionspedagogiske brydninger, København 1974
DALE, AA. og HARBO, T.: Skolens formål i skolens hverdag, Oslo 1961
For kirke og skole. Festskrift til Ole Modalsli, Oslo 1983
FRÜR, K.: Grundriss der Religionspädagogik, Konstanz 1975
HVAS, S.L.: Folkeskolens religionsundervisning, København 1974
Institutt for Kristen Oppseding: Livssyn i skolen, Oslo 1970
OLESEN, E.: Pädagogik i konfirmantstuen, Århus 1975
PARRINDER, G.: Om undervisning i fremmede religioner, København 1972
Religionspedagogiske tanker (artikkelsamling). Prismets håndbøker nr. 2, Oslo 1968
THESTRUP PEDERSEN, E.: Dåb og dåbsundervisning i folkekirken, København 1976
Vekst og kunnskap i kirke og folk. Festskrift til Bjarne Hareide, Oslo 1978

Kristendomsfagets melodikk

Som litteratur brukes undervisningsplaner og litteratur til den del av metodikken som studenten velger, og i tillegg; litteratur til generell metodikk.

GENERELL METODIKK

DALE, Aa.: Studiehefte til kristendomsmetodikk. En prøve, Skrivestua
ASHEIM, I.: Kristen kunnskap og undervisende virksomhet i kirken. (Prismet 5/1978)

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

Se egen litteraturliste i Plan for kristendomsfagets metodikk

METODIKK FOR FØRSKOLEALDER

EVENSHAUG, O. og HALLEN, D.: Barnet. Håndbok for foreldre, Oslo 1976
LEER-SALVESEN, M.: Førskolebarnet og Gud, Oslo 1980

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

Se egen litteraturliste i Plan for kristendomsfagets metodikk

METODIKK FOR BARNESKOLEN

DALE, Aa.: Håndbok i kristendom, 4.-6.klasse, Oslo 1974

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

Se egen litteraturliste i Plan for kristendomsfagets litteratur

METODIKK FOR UNGDOMSSKOLEN

DALE, Aa.: Håndbok i kristendom, 4.-6.klasse, Oslo 1974 - eller tilsvarende

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

Se egen litteraturliste i Plan for kristendomsfagets metodikk

METODIKK FOR KONFIRMANTUNDERVISNING

Plan for konfirmanttiden i Den norske kirke (Kirkerådet)
En konfirmantbok m/lærerveiledning

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

Se egen litteraturliste i Plan for kristendomsfagets metodikk

METODIKK FOR DEN VIDEREGÅENDE SKOLE

ELSETH, E.: Stoff og metode, Oslo 1980

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

Se egen litteraturliste i Plan for kristendomsfagets metodikk

EKSAMEN

Grunnfagseksamen i kristendomskunnskap består av en skriftlig oppgave i metodikk i tilknytning til et metodikkseminar, to skriftlige prøver hver på 8 timer, og en muntlig prøve.

- Metodikkoppgaven godkjennes av en metodikklærer og en lærer oppnevnt av Institutttrådens lærermøte. Dersom en oppgave ikke blir godkjent, har studenten mulighet for å bearbeide oppgaven for ny vurdering. Oppgaven må da leveres senest én uke før skriftlig eksamen i det semester metodikkundervisningen ergitt. (Evt. dispensasjon fra denne regel for studenter som skal opp til skriftlig eksamen et senere semester kan gis etter begrunnet søknad. For øvrig vises til regler for eksamenskandidater s. 1000)
- Ved den første skriftlige eksamensdag blir det gitt alternative oppgaver fra de bibelske disipliner. Den ene er alltid en åtte-timers oppgave, den andre kan være en todelt oppgave.
- Ved den andre skriftlige eksamensdag blir det gitt oppgaver fra de øvrige disipliner; en oppgave fra ST og en fra RV, RP eller KH.

Første og annen dags besvarelser teller likt.

Metodikkoppgaven får karakteren "bestått"/"ikke bestått".

Etter de skriftlige prøvene blir det gitt en foreløpig karakter som meddeles kandidatene. Etter muntlig prøve fastsettes kandidatens endelige karakter. Det nyttes samme karaktersystem som ved Det historisk-filosofiske fakultet ved Universitetet i Oslo.

Det avgjøres ved hver eksamen hva som ikke vil bli gjort til gjenstand for selvstendig muntlig prøve. Reduksjonen skal svare til ca. 1/3 av tekstutvalget i bibelfagene og ca. 1/3 av pensum i tros lære/etikk.

Når det blir gitt skriftlig oppgave fra kirkehistorie, faller ett av fagets tre emneområder bort ved muntlig prøve.

Det kunngjøres ved oppslag andre eksamensdag hva det ikke blir prøvd i til muntlig eksamen.

Om begrunnelse og klage, se s.34
Eksamensforskrifter, se s.33

Hjelpemidler

Bibelen, 1930- og 1978-utgaven på bokmål og nynorsk. "Forklaringer av noen viktige ord og uttrykk" samt "Tidstabell" er klippet bort.
MADSEN I.K.:Evangelierne synoptisk sammenstilte, København 1963 (Utgave uten ord-forklaring, liste over autoriserte pretekster, navne- og saksregister).
Bibelordbok (på bokmål av K.G. og nynorsk av LEHMANN).

Grunnfags 2. dag: Apostolicum, Nicænum, Athanasianum, Augustana Art. 1-20; 28, (Prøveordning)

HARALDSØ B.: Årstallsliste til kirkehistorien, Oslo 1983
(Tillatt å gjøre egne understrekninger av årstall med én farge).

De studenter som ønsker det, kan i bibelfagene nytte de samme hjelpemidler som nyttes ved ny 1.avdeling av teologisk embetseksamen.

Kristendomskunnskap

MELLOMFAG

Mellomfagsstudiet i kristendomskunnskap består av grunnfagsstudiet og dertil et mellomfagstillegg som normalt er av et halvt års varighet. Mellomfagstillegget omfatter en fordypning på ett sentralt område innenfor hver av de følgende seks disiplinene: Det gamle testamente, Det nye testamente, troslære og etikk, kirkehistorie med konfesjonskunnskap, religionsvitenskap og religionspedagogikk.

Innenfor de fleste av disse disiplinene har studenten anledning til å velge fordypningsområde blant flere alternativer. Foruten de som er nevnt i planen, kan andre alternativer med litteraturhenvisninger bli kunngjort. Det vil i hvert semester bli gitt undervisning i ett eller flere alternativer innenfor de fleste disiplinene.

For dem som går opp til eksamen i mellomfagstillegget uten å ha fulgt den obligatoriske undervisning for grunnfagsstudiet på MF, er det obligatorisk med ett seminar å 2 timer pr. uke i ett semester innenfor området troslære og etikk.

For studenter som går opp til eksamen i fullt mellomfag uten å ha fulgt den obligatoriske undervisning for grunnfagsstudiet på MF, er det obligatorisk med ett seminar å 2 timer pr. uke i ett semester innenfor området troslære og etikk og ett seminar å 2 timer pr. uke i 9 uker i fagmetodikk med tilhørende skriftlig oppgave (Se grunnfagsplanen).

PENSUM I MELLOMFAGSTILLEGGET

Det gamle testamente

- a) Gammeltestamentlig bibelteologi og hermeneutikk
- b) Profeti og apokalyptikk

Det nye testamente

- a) Paulinsk teologi
- b) Synoptisk teologi
- c) Johanneisk teologi
- d) Kirketanken i Det nye testamente

Troslære og etikk

- a) Troslærens grunnlagsproblem
- b) Den kristne skapertanke
- c) Dåpen
- d) Seksualetikk
- e) Kulturlivets etikk
- f) Politisk etikk
- g) Problemstillinger i aktuell livssynsdebatt
- h) Misjonens basis, motivasjon og mål

Kirkehistorie med konfesjonskunnskap

- a) Norsk kirkehistorie i nyere tid
- b) Misjonshistorie
- c) Konfesjonskunnskap
- d) Dogmehistorie
- e) Confessio Augustana

Religionsvitenskap

- a) Hellénistisk religion
- b) Afrikanske religioner
- c) Moderne religiøse strømninger
- d) Religionene og kristendommen
- e) Religionspsykologi
- f) Religions sosiologi

Religionspedagogikk

- a) Hovedproblemer i religionspedagogikken
- b) Tendenser i nyere religionspedagogikk
- c) Den kristne grunntanken i norsk skole

LITTERATUR

Det gamle testamente

A. GAMMELTESTAMENTLIG BIBELTEOLOGI OG HERMENEUTIKK

KVANVIG, H.S.: Gamle ord i ny tid. Det gamle testamente og dets budskap i dag, Oslo 1977.

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

- BJØRNDALLEN, A.J.: Kristen forkynnelse av gammeltestamentlige tekster, Oslo 1975.
FRÖR, K.: Biblische Hermeneutik, 3.oppl. München 1967
KVANVIG, H.S.: Håpet om en annen verden, Oslo 1976
Kvanvig, H.S.: Det gamle testamentes autoritet i Tidsskrift for Teologi og Kirke, 1/1979
SANDVED, J.: På paktens grunn, Oslo 1978
SKARSAUNE, O.: Endetid. Hvordan forstå Bibelens endetidsprofetier, Oslo 1980
SÆBØ, M.: Om teologisk hermeneutikk og allmene tolkningsprinsipper i TTK 34 (1963), s. 209-220.
SÆBØ, M.(red.): Israel, kirken og verden, Oslo 1972
SÆBØ, M.(red.): Så sier kirkens Herre, Oslo 1976
WIİK, J.: Lov og evangelium i bibelstudiet i For kirke og skole, Festskrift til Ole Modalsli, Oslo 1983

B. PROFETI OG APOKALYPTIKK:

RAD, G.von: Profetenes budskap, Oslo 1975, s.17-89, 93-141, 191-212, 223 pkt.4-229, 251-260.
Fremtiden i Guds hender (flere forf.), Skrivestua 1977, s.1-11, 48-53, 60-80,96-105.

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

- GOSSNER, J.: Inntil byene ligger øde. Profeten Jesajas forkynnelse om dom og frelse, Oslo 1974.
JEREMIAS, J.: Profet og tradisjon, Skrivestua 1977.
KVANVIG, H.S.: Guds vilje i dom og frelse - Profetenes budskap i Evangelium og forpliktelse, Skrivestua 1973.
RUSSELL, D.S.: The Method and Message of Jewish Apocalyptic, ny utg. London 1971.
SEIERSTAD, I.P.: Så sier Herren, i Budskapet, Oslo 1971.
SKARSAUNE, O. Endetidsprofetiene, Oslo 1974.
SÆBØ, M. (red.): Israel, kirken og verden, Oslo 1972.
WOLFF, H.W.: Guds lidenskap i rettsstriden med Israel, i TTK 32 (1962), s. 74-98.

Det nye testamente

A. PAULINSK TEOLOGI:

De 13 Paulus-brev (Rom.Filem.)

Enten LADD, G.E.: A Theology of the New Testament. Grand Rapids, Mich.1977, s. 376-568,

pluss et mindre tillegg om dåpen og nattverden, f.eks.

MOE, O.: Apostelen Paulus' forkynnelse og lære, Skrivestua.1979;(tidl. 3. oppl. Oslo 1961), s.303-322

eller MOE,O: Apostelen Paulus' forkynnelse og lære, Skrivestua 1979,(tidl. 3.oppl. Oslo 1961), s.195-405.

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

- BORNKAMM,G.: Paulus, Oslo 1977
RIDDERBOS, H.: Paulus, Wuppertal 1970(Også engelsk oversettelse).
TÅGT, N.: Den store aposteln, ny utg. Stockholm 1967.

B. SYNOPTISK TEOLOGI:

LADD, G.E.: A Theology of the New Testament, Grand Rapids, Mich. 1977, s.34-210

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

GOPELT, L.: Theologie des Neuen Testaments, Bd. I. Göttingen 1975
JEREMIAS, J.: Neutestamentliche Theologie, Bd. I. Gütersloh 1971
(også i engelsk oversettelse)
LEIVESTAD, R.: Hvem ville Jesus være? Oslo 1982
MÆLAND, J.O.: riket er nær, Oslo 1976
AALEN, S.: Guds Sønn og Guds rike, Oslo 1973
AALEN, S.: Jesu forkynnelse om Guds rike, Skrivestua 1954

C. JOHANNEISK TEOLOGI:

LADD, G.E.: A Theology of the New Testament, Grand Rapids, Mich. 1977, s.215-308
AALEN, S.: Johanneiske hovedbegreper i Johanneisk teologi, 2. utg. Skrivestua 1976

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

BROWN, R.: The Gospel According to John, I-II, eng.utg. London 1971.
(Ekskursene til de aktuelle hovedbegreper)
DODD, C.H.: The Interpretation of the Fourth Gospel, Cambridge 1968,
part. II, Leading Ideas.
AALEN, S.: Forelesninger over Johanneisk teologi, Skrivestua 1977

D. KIRKETANKEN I DET NYE TESTAMENTE:

LARSSON, E.: Världen och kyrkan i Nya testamentet i Norsk Tidsskrift for Misjon 1968,
s. 148-173, eller i LARSSON, E.: Människan inför Bibeln, Årlöv 1982, s.27-50
SKJEVESLAND, O.: Kirken i Det nye testamente, Oslo 1976

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

HOAAS, B.: Guds menighet. Hovedpunkter om menigheten i Det nye testamente, Oslo 1979
LADD, G.E.: A Theology of the New Testament, Grand Rapids, Mich. 1975,
s. 105-119, 342-356, 531-549.
LARSSON, E.: Till nya grupper och folk i LARSSON, E.: Människan inför
Bibeln, Årlöv 1982, s.139-162
MOE, O.: Kirken i aposteltiden, Oslo 1951
SCHNACKENBURG, R.: Die Kirche im Neuen Testament, 3. oppl. Freiburg
1966 (Finnes også i engelsk oversettelse)

Troslære og etikk

A. TROSLÆRENS GRUNNLAGSPROBLEM:

Enten PRENTER, R.: Skabelse og genløsning, 6. oppl. København 1975, s.5-196
(unntatt fotnoter og ekskurs)
SKYDSGAARD, K.E.: Regin Prenters dogmatiske prolegomena i Nordisk teologi,
ideer og män, Lund 1955
eller SANNES, K.O.: Prolegomena til dogmatikken, Skrivestua 1983

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

WINGREN, G.: Teologiens metodfråga, Lund 1954
AALEN, L.: Ord og sakrament, Oslo 1966

B. DEN KRISTNE SKAPERTANKE:

Litteraturliste ikke utarbeidet.

C. DÅPEN:

ASHEIM, I.: Dåpen og det kristelige gjennombrudd, Skrivestua 1978
MIDTEIDE, P.J.: Dåpen i EIDBERG, P.A. (red.): Baptistene. Tro og liv, Oslo 1976
MODALSLI, O.: Dåpen og dens forhold til det forkynte ord, Skrivestua 1978
SANNES, K.O.: Dåpen og dens plass i kirkens liv (s.203-214), Oslo 1978

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

- JEREMIAS, J.: Barndopet under de fyra första århundradena, 2. oppl. 1976
- LUTHER, M.: Den fjerde part ("Dåpen") i Store katekismen, utgave ved F.W. Bugge, Oslo 1952
- MELANCHTON, P.: Apologi til CA, ART. XIII Om sakramentene og deres rette bruk i Die Bekenntnisschriften der Ev.-Luth. Kirche, 6. durchges. Aufl. Göttingen 1967, eller Konordiebogen utg. v. CASPARI og JOHNSON
- VALEN-SENDSTAD, O.: (utg.): Dogmatikk for legmenn. Konkordieboken, Bergen 1957. (Har i dåpslæren utg. helt spesielle synspunkter).
- SCHUMACHER, J.H.: Omskjærelse og dåp hos Luther i Ung teologi 2(1975)
- SKARSAUNE, O.: Tidlig kristen dåpsteologi i Barnabas' brev i TTK 2 (1976)
- WISLØFF, C.F.: Jeg vet på hvem jeg tror, Oslo 1975 (§ 28: Nådemidlene, § 29: Dåpen)
- AALEN, L.: Dåpen og barnet, 2. utg. Oslo 1972

D. SEKSUALETIKK:

- EVENSHAUG, O. og HALLEN, D.: Barne- og ungdomspsykologi, 3. oppl. Oslo 1975, s. 268-282
- Kristne normer for seksualmoral. Et ord fra kirken, ny utg. Oslo 1971
- RAMVI, I. (red.): Familieplanlegging og prevensjon, Oslo 1968, s. 95-112
- THIELICKE, H.: Seksualetikk, København 1967, s. 20-135
- Det forutsettes kjønnskap til
- SMITH, A. (red.): Kristen etikk. Studiemateriell utarbeidet av lærere ved MF, kap. 4 og 5.

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

- AUKRUST, T.: Seksualrevolusjonen og den kristne seksualmoral i TTK nr. 4 (1969)
- AUSTAD, T.: Bidrag til etikken, Skrivestua 1977, s. 213-227
- HEYERDAHL, N. (red.): Abort og menneskeverd, Oslo 1972
- HOLTE, R. o.fl.: Etiske problem, Stockholm 1972, s. 159-281
- Pape PAUL VI: Humanae vitae, Oslo 1968
- SCHJØTH, A.: Bøker om seksualopplysning i Prismet nr. 2 (1973)
- SIVERTSEN, G. (red.): Synspunkter på seksualpedagogikken, Oslo 1971
- Skolens samlivslære i focus i PRISMET 2 (1974)

E. KULTURLIVETS ETIKK

- AUKRUST, T.: Mennesket i kulturen, Oslo 1958, s.28-68, 78-96, 120-124, 140-168, 216-230.
- HALLESBY, O. og FANGEN, R.: De kristnes forhold til kulturen i Kirke og Kultur 1946, s. 483-501
- HYGEN, J.B.: Kunst, livssyn og moral, Oslo 1958
- SKARTVEIT, A.: Popkultur og menneskesyn i Syn og segn, hefte 8 (1963); s. 412-422.
- SMITH, A. (red.): Kristen etikk. Studiemateriell utarbeidet av lærere ved MF, kap. 7.

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

- BREEN, H.F.: Korset og kulturen, Bergen 1956
- DAHL, W.: I kiosken og på skjermen, notater om konsument-kulturen, Oslo 1973
- HYGEN, J.B. Albert Schweitzers tanker om kulturen, Oslo 1954
- NIEBUHR, H.R.: Christ and Culture, New York 1956
- NOME, J.: Dikternes verden, Oslo 1969
- NOME, J.: Kunst og etikk, Oslo 1970, Særlig s. 48-74

F. POLITISK ETIKK

- AUSTAD, T.: Bidrag til etikken, 2. utg. Skrivestua 1979, kap. 7,8,11,21
- SMITH, A.: Rett fordeling, Oslo 1982 s. 18-239

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

- AUKRUST, T.: Mennesket i samfunnet; bind 1-2, Oslo 1965-66
- BERGESEN, H.O.: Norge mellom rik og fattig, Oslo 1981
- BERGGRAV, E.: Staten og mennesket, Oslo 1945
- BØE, J.B.: Ideologier, Oslo 1975
- GRENHOLM, C-H. (red.): Kyrkans samhällsansvar, Stockholm 1975
- NIEBUHR, R.: Kristendom og politikk, Oslo 1958
- TVEITEN/ØYSTESE (red.): Frihet og statsmakt, Oslo 1981

G. PROBLEMSTILLINGER I AKTUELL LIVSSYNSDEBATI.

Følgende pensum er foreløpig godkjent:

- HARTMANN, S.G. og PETERSSON, S.: Livsfrågor och livsåskådning hos barn, Stockholm 1977, s. 48-85
JEFFNER, A.: Några problem vid livsåskådningsanalys, Sv.teol. tidsskrift 1970, s.49-57
NOME, J.: Tro og fornuft i livssynet, også trykt i essaysamlingen Kunst og etikk, Oslo 1970
SMITH, A.: Livssynskritikk (notat om Nomes aksiomkritikk og marxistisk ideologikritikk)
AADNANES, P.M.: Livssyn, Oslo 1982

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

H. MISJONENS BASIS, MOTIVASJON OG MÅL

- Enten VERKUYL, J.: Contemporary Missiology. An Introduction, Grand Rapids 1978, s.89-114, 163-204
MYKLEBUST, O.G.: Misjonskunnskap. En innføring, Oslo 1976, s.9-38, 207-208, 228-241, 307-326
The Willowbank Report - Gospel and Culture, Wheaton 1978
eller BOSCH, D.J.: Witness to the World. The Christian Mission in theological perspective, London 1980, s.1-83, 159-248
MYKLEBUST, O.G.: Misjonskunnskap. En innføring, Oslo 1976, s.9-38, 307-326.
The Willowbank Report - Gospel and Culture, Wheaton 1978

Kirkehistorie med konfesjonskunnskap

A. NORSK KIRKEHISTORIE I NYERE TID

- WISLØFF, C.F. og AARFLOT, A.: Norsk kirkehistorie, bd. II-III, Oslo 1966-1971, Bind II: s.231-350, Bind III: s.115-187 og 368-394

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

- MOLLAND, E.: Fra Hans Nielsen Hauge til Eivind Berggrav, 3.utg. Oslo, 1972
MOLLAND, E.: Norges kirkehistorie i det 19. århundre, I-III, Oslo 1979
NOME, J.: Brytningstid, Oslo 1958
AARFLOT, A.: Tro og lydighet, Oslo 1969

B. MISJONSHISTORIE

- NEILL, S.: A History of Christian Missions, Harmondsworth, England 1964, s.243-449.
Norsk utgave: Misjon i 2000 år, Oslo 1971, s.161-307

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

- WESTERMAN, K.B. og von SICARD, H. : Den kristna missionens historia, Stockholm 1960

C. KONFESJONSKUNNSKAP

- BLOCH-HOELL, N.E.: Pinsebevegelsen, Oslo 1956, s.295-416 (noter unntatt)
Confessio Helvetica posterior, art. 1,6,10,17,18,19,20,21. Skrivestua 1975
MOLLAND, E.: Kristenhetens kirker og trossamfunn, (rev.utg.) Oslo 1976, s.47-138 (petitavsnittene er ikke pensum), 228-249 og 278-286 (kap.III,VIII, XIII)

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

- BROOME, C.B.: Katolicismen, kyrkan - läran - missionen, Stockholm 1977
HOLLENWEGER, W.J.: Enthusiastisches Christentum: Die Pfingstbewegung in Geschichte und Gegenwart, Zürich 1969. (Eng.utg. London 1972)

D. DOGMEHISTORIE:

HÄGGLUND, B.: Teologins historia, 3. utg. Lund 1966, s.92-121, 139-179, 225-233, 254-260, 274-302, 331-338, 370-393.

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

SEEBERG, R.: Lehrbuch der Dogmengeschichte, 4 bd. 3. Aufl., Darmstadt 1959-1974.

WISLØFF, C.F.: Dogmehistorie, Skrivestua 1971

E. CONFESSIO AUGUSTANA:

GRANE, L.: Confessio Augustana, 3 udg. København 1972.

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

PRENTER, R.: Kirkens lutherske bekendelse, Fredericia 1978

SCHLINK, E.: Theologie der lutherischen Bekenntnisschriften, 2. Aufl. München 1946

Religionsvitenskap

A. HELLENISTISK RELIGION:

JANSEN, H. LUDIN: Gresk religion, s.23-37, i Innføring i religionenes historie, Oslo 1965

JANSEN, H. LUDIN: Sannhetens evangelium, Oslo 1961

JANSEN, H. LUDIN: Hermes Trismegistos Poimandres, Norsk Teologisk Tidsskrift 3, 1974, s.161-174

Fra BLEEKER/WIDENGREN (eds.): Historia Religionum. Handbook for the History of Religions, Volume I, Leiden 1969:

VERMASEREN, M.J.: Hellenistic Religions, s.495-530

DORESSE, J.: Gnosticism, s.533-577

B. AFRIKANSKE RELIGIONER:

RAY, B.C.: African Religions. Symbol, Ritual and Community, N. Jersey 1976

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

EVANS-PRITCHARD, E.E.: Nuer Religion, Oxford 1970

MBITI, J.S.: African Religions and Philosophy, London 1969

PARRINDER, G.: African Traditional Religion, ny utg. London 1974

C. MODERNE RELIGIØSE STRØMNINGER:

ROMARHEIM, A.: Moderne religiøsitet, Oslo 1979

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

HAACH, P.-W.: Guruismus und Gurubewegungen, München 1982

HUNT, D.: The Cult Explosion, Oregon 1980

HUTTEN, K.: Seher, Grübler, Enthusiasten, Stuttgart 1968

MANGALWADI, V.: The World of Gurus, New Delhi 1977

NEEDLEMAN, J. and BAKER, G.: Understanding the New Religions, New York 1978

WIKSTROM, L.: Nyandligt, Uppsala 1977

D. RELIGIONENE OG KRISTENDOMMEN:

NEILL, S.: Christian Faith and other Faiths, London 1970, s.1-19, 40-152, 224-234

ROMARHEIM, A.: Krishna, Buddha, Allah eller Kristus? Oslo 1974, s.16-34, 51-122

ROMARHEIM, A.: Kristendommens syn på seg selv i forhold til andre religioner i For kirke og skole, Festskrift til Ole Modalsli, Oslo 1983

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

Religionsvitenskapelige framstillinger:

- BOWKER, J.: Problems of Suffering in the Religions of the World, Cambrigde 1970
BRANDON, S.G.F.: Man and his Destiny in the Great Religions, Manchester 1962
CHRISTIAN, W.A.: Oppositions of Religious Doctrines. A Study in the Logic of Dialogue among Religions, London 1972
DUNNE, F.P.(ed.): The World Religions Speak, Haag 1970. (Med bidrag av de respektive religioners egne representanter).
OTTO, R.: Die Gnadenreligion Indiens und das Christentum, Gotha 1930
SMART, N.: World Religions. A Dialogue, Harmondsworth, England 1969

Misjonsteologiske framstillinger:

- ANTES, P., RUCK, W., UDHE, B.: Islam - Hinduismus - Buddhismus. Eine Herausforderung des Christentums, Grünewald 1973.
KRAEMER, H.: Religion und christlicher Glaube, Göttingen 1959 (Eng. utg. London 1956)
RUDVIN, A.: Evangeliet og Islam, Oslo 1971
Til temaet "religionsteologi", lutherske bidrag, se Fulder Hefte 16, Berlin 1966.

E. RELIGIONSPSYKOLOGI:

- GLOCK, C.Y.: On the Study of Religious Commitment i Religious Education, Research Supplement, July-Aug. 1962, s.98-110.
HVIID, J.: Psykologi og religion, Oslo 1972, Kap. 8 og 10
Følgende artikler fra M.P. STROMMEN (utg.): Research on Religious Development, New York 1971:
BERTOCCHI, P.A.: Psychological Interpretations of Religious Experience, Kap. 1.
CLARK, W.H.: Intense Religious Experience, Kap. 14.
HAVIGHURST and KEATING: The Religion of Youth, Kap. 18.

ANNEN AKTUELL LITTERATUR:

- BUGGE, K.E. og JENSEN, R.: Religionspsykologi. Et teologisk-psykologisk symposium, København 1970.
CLARK, W.H.: Religionspsykologi, Stockholm 1971
FÄGERLIND, I. og SJÖBERG, G.: Barnatro och ungdomstvivvel, Stockholm 1971.
STROM, Å.V.: Psykologi och religion, Stockholm 1973.
SUNDEN, H.: Religionspsykologi. Problem och metoder, Stockholm 1974.

F. RELIGIONSSOSIOLOGI:

- BERGER, P.L.: The Social Reality of Religion, ny utg. London 1973, Kap. 5-7.
(Dansk oversettelse: Religion, samfund og virkelighed, ny utg. København 1974).
GUSTAFSSON, B.: Religionssociologi, Stockholm 1965, s.11-29
HAUGLIN, O.: Rapport fra Nærby, Oslo 1970, s.28-54
KLEIVEN, R.R.: Hans Nielsen Hauge - individ i historien i Sosiologi i dag hft. 4 (1972), s.3-27
RAMSØY, R. og VAA, M.: Det norske samfunn, bd.2. Oslo 1975, s.581-619.
REPSTAD, P.: Norske misjonsbladers utviklingsfilosofi I og II i Norsk Tidsskrift for misjon hft. 1 og 2 (1974) s.1-16 og 91-112.
AAGEDAL, O.: Norsk religionssosiologi - nokre synspunkt på fortid og framtid i Sosiologi i dag, hft. 2 (1974) s.3-15

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

- LUCKMANN, T.: The Invisible Religion, Ny'ytg. London 1971
O'DEA, T.F.: Religionssociologi, Stockholm 1967
ROBERTSON, R.: Einführung in die Religionssoziologie, München 1973
STROMMEN, R.P. og fl.: A Study of Generations, Minneapolis 1972
WEBER, M.: The Sociology of Religion, ny utg. London 1966
YINGER, I.M.: The Scientific Study of Religion, New York 1970

Religionspedagogikk

A. HOVEDPROBLEMER I RELIGIONSPEDAGOGIKKEN:

- ASHEIM, I.: Orientering i religionspedagogikken, Oslo 1970, s.177-234.
ASHEIM, I.: Familiens ansvar for den kristne oppdragelse, Geneve 1957, s.17-83

EVENSHAUG, O. og HALLEN, D.: Religiøs utvikling og sosialisering. En pedagogisk analyse av barnets forutsetninger for religion, Pedagogisk forskningsinstitutt, Universitetet i Oslo, Rapport nr. 7, 1982, s.1-32, 64-97.
MYHRE, R.: Innføring i pedagogikk 3. Pedagogisk filosofi, Oslo 1980, s.25-85

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

ASHEIM, I.: Glaube und Erziehung bei Luther, Heidelberg 1961
ASHEIM, I.: Tro, dannelse, oppdragelse, Skrivestua 1977
BUGGE, K.E.: Theologi og Pædagogik historisk belyst, København 1961
EVENSHAUG, O. og HALLEN, D.: Barnedåp og oppdragelse, Oslo 1981
HAREIDE, B.: Pedagogikk og evangelium, Oslo 1955
MYHRE, R.: Autoritet og frihet. Hvor fri bør oppdragelsen være?
Oslo 1981

B. TENDENSER I NYERE RELIGIONSPEDAGOGIKK:

Nytt pensum under utarbeidelse.

C. DEN KRISTNE GRUNNTANKEN I NORSK SKOLE:

ASHEIM, I.: Orientering i religionspedagogikken, Oslo 1970, s.104-176
HARALDSØ, B.: Kirkens bekjennelse og skolens kristendomsundervisning i For kirke og skole, Festskrift til Ole Modalsli, Oslo 1983
MOGSTAD, S.: Kan en skole være kristen? Noen teologiske og pedagogiske merknader, i For kirke og skole, Festskrift til Ole Modalsli, Oslo 1983.
MYHRE, R.: Den norske skoles utvikling. Ide og virkelighet, Oslo 1982, s.37-112, 123-132, 175-199. (1978-utgaven: s.39-121, 133-141, 181-204.)

ANNEN AKTUELL LITTERATUR

Atterreising av kristendomsfaget i skolen, Oslo 1946
DALE, AA. og HARBO, T.: Skolens formål i skolens hverdag, Oslo 1961
DOKKA, H.J.: Fra allmueskole til folkeskole, Oslo 1967
DOKKA, H.J.: Reformarbeid i norsk skole, Oslo 1981
HELLERN, V.: Det gjelder skolens innhold, Oslo 1966
HELLERN, V.: Den norske skoles idegrunnlag, Oslo 1968
LUTHER, M.: Til rådsherrerne i alle Tysklands byer om at de skal opprette og underholde kristelige skoler i Martin Luther, Verker i utvalg IV, Oslo 1981
TELHAUG, A.O.: Norsk skoleutvikling etter 1945, Oslo 1982

EKSAMEN

Mellomfagseksamen i kristendomskunnskap består av to skriftlige prøver, hver på 8 timer, en prøve i mellomfagstillegget, og en muntlig prøve. De to skriftlige prøvene er de samme som ved grunnfagseksamen og faller bort for dem som tidligere har bestått grunnfagsprøven.

Prøve i mellomfagstillegget

Ved prøven i mellomfagstillegget deles pensum i to faggrupper:

- Det gamle testamente
- Det nye testamente
- Kirkehistorie med konfesjonskunnskap
- Troslære og etikk
- Religionsvitenskap
- Religionspedagogikk

Det gis valgfrihet mellom følgende eksamensformer:

- Skriftlig eksamen, en dag à 8 timer, med en oppgave fra hver gruppe. Dessuten muntlig eksamen. De disipliner man har vært oppe i til skriftlig eksamen gjøres ikke til gjenstand for muntlig prøve.
- Semesteroppgave i en av faggruppene, samt en skriftlig eksamen, 5 timer, i en av disiplinene i den andre faggruppen (én oppgave). Semesteroppgaven skrives innenfor en av disiplinene i gruppen og i tilknytning til ett av alternativene i vedkommende disiplin, som regel i tilknytning til undervisning. Emnet godkjennes av faglæreren, og oppgavens lengde skal være 4000-6000 ord. Semesteroppgave og skriftlig eksamen teller likt ved fastsettelse av skriftlig karakter.

Dessuten muntlig eksamen. Den disiplin man har vært opp i til skriftlig eksamen gjøres ikke til gjenstand for muntlig prøve.
Det samme gjelder den disiplin man har skrevet semesteroppgave i. Derimot kan man bli eksaminert i semesteroppgaven.

De som tar mellomfagseksamen under ett, er ved muntlig prøve ansvarlig for både grunnfagspensum og mellomfagstillegget.

Felleskarakteren for de to første skriftlige prøver (evt. for tidligere bestått grunnfagseksamen) teller likt med karakteren for den spesielle mellomfagsprøven. Etter de skriftlige prøvene blir det gitt en foreløpig karakter som meddeles kandidatene. Etter den muntlige prøven fastsettes kandidatenes endelige karakter.

Om begrunnelse og klage, se s.34
Eksamensforskrifter, se s.33

Ved de skriftlige prøvene er det tillatt å nytte de samme hjelpemidler som ved grunnfagseksamens første dag - samt

HARALDSØ, B.: Årstallsliste til allmenn og norsk kirkehistorie, Oslo 1983 (Tillatt å gjøre egne understrøkinger av årstall med én farge).

Semesteroppgave

Som del av den skriftlige eksamen i mellomfagstillegget, er det anledning til å skrive semesteroppgave. For disse oppgavene gjelder følgende regler:

EMNEVALG

Emne for semesteroppgave velges i samarbeid med en faglærer, og godkjennes av denne. Et skjema med oppgavens tittel (eller en foreløpig arbeidstittel) og veilederens underskrift må leveres undervisningsadministrasjonen senest 1. mars eller 1. okt. i det semesteret mellomfagseksamen skal avlegges. Studenten som skal skrive oppgaven har ansvaret for at denne fristen blir overholdt. Emnet må velges innenfor en av de seks disiplinene som utgjør mellomfagspensum, nærmere bestemt innenfor et av alternativene i vedkommende disiplin. Som regel skal oppgaven utarbeides i tilknytning til undervisning som blir gitt i vedkommende semester. Ingen har krav på veiledning innenfor et alternativ der det ikke blir gitt undervisning. Emnet for oppgaven må omfatte et så avgrenset problemområde at det innenfor den aktuelle rammen kan bli mulig å oppnå et rimelig fordypningsnivå. Innenfor en rekke alternativer kan det være aktuelt å velge emner som ligger på grenseområdet mellom kristendomsfaget og andre fag. Emnet må da alltid fastsettes slik at oppgaven får et klart teologisk innhold. Dersom to eller flere studenter velger et emne de skal arbeide sammen om, må den endelige utforming av oppgaven være slik at hver av studentene har ansvaret for sin del av besvarelsen.

KRAV TIL BESVARELSE

Opgavens lengde skal være mellom 4000 og 6000 ord, d.v.s. 10-15 maskinskrevne sider. En oppgave som går ut over denne rammen kan ikke rekne med å bli godkjent. Når flere studenter arbeider sammen om en oppgave, gjelder denne rammen for hver av de delene som en student har ansvar for.

Opgaven må tilfredsstillende vanlige enkle metodiske krav til en vitenskapelig framstilling. Den må ha en innledning der oppgaven presiseres, disposisjonen begrunnes, og der det blir gjort rede for kildematerialets karakter. Gjennom spesifiserte referanser, i form av henvisninger eller noter, må det gå klart fram hvilket kildemateriale som det i enhver sammenheng bygges på. Besvarelsen må dessuten utstyres med en kildeliste med en nøyaktig angivelse av det kildemateriale som er anvendt.

INNLEVERING OG EVALUERING

Opgaven må leveres inn i 4 eksemplar senest 15. april eller 1. nov. i det semesteret eksamen skal avlegges. - To eksemplar leveres med forfatternavn, to uten. Før skriftlig eksamen må veilederen gi beskjed om oppgaven får ståkarakter. Den endelige evaluering gis av et sensorkollegium, og sensuren går inn i karakteren for skriftlig eksamen.

Kristendomskunnskap

HOVEDFAG

Hovedfagstudiet i kristendomskunnskap omfatter et mer inngående studium av Det nye testamente med dets omverden og systematisk teologi med religionsfilosofi. Dertil kommer en vitenskapelig undersøkelse (hovedfagsavhandling).

For å få avlegge hovedfagseksamen i kristendomskunnskap må en ha avlagt mellomfagseksamen med karakteren 2,7 eller bedre, og dertil examen philosophicum og forberedende prøve i gresk for kristendomsstudenter.

Hovedfagsstudiet er i det vesentlige begrenset til to av mellomfagets disipliner for å gi muligheter for et virkelig fordypet akademisk studium. Det vil gi kandidaten forutsetninger for å arbeide selvstendig med sin hovedoppgave og siden drive videregående forskning.

Hovedfagsstudiet er beregnet å vare 3-4 semestre etter det nødvendige språkstudium. For videre veiledning til studiet se s.

Studenter som har avlagt prøvene til 1. avdeling av teologisk embetseksamen, kan melde seg opp til hovedfagseksamen i kristendomskunnskap på de samme vilkår som studenter med mellomfagseksamen.

PENSUM

A. Det nye testamente

Ved prøven i Det nye testamente og dets omverden kreves:

1. Inngående kjennskap til følgende tekster som studeres på grunnlag av den greske grunntekst (Dette inkluderer godt kjennskap til bibelteologiske emner om hovedbegreper som forekommer i tekstene):
Luk 1, 1-4, 30; 6,12-8,3; 14-16; 18,1-19,27; 21,1-28
(Luk 1-2 kan byttes ut med Apg 1-2+15)
Joh 1-4; 14-17
1 Kor 8-15
Gal (eller Ef)
Hebr 1-11 (eller Ap 1-3, 12-14, 19-22 eller 1 Tim og 1 Pet)
2. Kjennskap til innledningsspørsmål til de skrifter som tekstene i pkt. 1 er hentet fra.
3. Oversikt over Palestinas politiske og religiøse historie i hellenistisk-romersk tid.
4. Kjennskap til innholdet i følgende tekster:
1 Makk 1
Salomos salme 17
1 Hen 48-51
Sir 24
Filo: Om Skapelsen 15-25 De allegoriske lover III, 161-168
Av Dødehavstekstene: Sektregelen (1Q Sa)
Abot 1-2
Sannhetens evangelium 16,31-33,39
Peters evangelium 10-60
Didaché 7-10
5. Kjennskap til et avgrenset område innen bibelteologi, fortrinnsvis valgt i tilknytning til en av variantene i systematisk teologi:
Jesu død og oppstandelse
Eskatologi
Det nye testamentes etikk
Misjonstanken i Det nye testamente
Skapertanken i Det gamle og Det nye testamente

B. Systematisk teologi

Ved prøven i systematisk teologi med religionsfilosofi og religionspedagogikk kreves:

1. Godt kjennskap til den kristne troselære, og til Den norske kirkes bekjennelsesskrifter. Dertil kommer ett av to hovedalternativer:
 - a) God oversikt over dogmatiske systemer og spørsmålsstillinger i samtiden, eller:
 - b) Inngående kjennskap til to dogmatiske emner, ett (I) av mer prinsipiell karakter, og ett (II) med mer materialt dogmatisk innhold:
 - I. Grunntyper i nyere teologi
Skriftsyn og hermeneutikk
Misjonsteologiske prinsippspørsmål
 - II. Gudstro, panteisme og ateisme
Skapelsestro og utviklingslære
Jesu død og oppstandelse i nyere teologi
Eskatologi og fremtidshåp
2. Godt kjennskap til utvalgte problemstillinger og posisjoner i moralfilosofi og teologisk etikk og til ett område innenfor etikkens spesielle del:
Eutanasi som etisk problem
Menneskerettighetene i lys av kristen etikk
Ekteskap - skilsmisse - gjengifte
Likestilling og ekteskap
Atomvåpen som etisk problem
Naturen som etisk ansvarsområde
3. Kjennskap til religionsfilosofien og til nyere religionsdebatt.
4. Kjennskap til religionspedagogiske grunnbegreper og prinsippspørsmål.
5. Kjennskap til utvalgte tekster fra teologiens og det almene åndslivs-historie. Tekstene velges fortrinnsvis i tilknytning til det pensum en legger opp under pkt. 1-4.

Etter søknad kan en legge opp andre emner, fordypningsområder eller tekster enn de som er satt opp i planen:

Kombinasjonsmuligheter

Bibelteologisk fordypningsområde og tekster i systematisk teologi må ikke nødvendigvis være knyttet til et bestemt fordypningsområde i ST. De kan for eksempel være knyttet til andre - og til to forskjellige - temaer i dogmatikken. Da vil en få et hovedfagsstudium med forholdsvis stor spredning.

På den andre siden kan både bibelteologisk fordypningsområde og tekster være knyttet til ett og samme fordypningsområde i dogmatikk eller etikk. Da vil en oppnå en langt større konsentrasjon i hovedfagsstudiet. Særlig sterkt konsentrert blir planen dersom også hovedfagsoppgaven blir valgt fra samme temaområde.

HOVEDFAGSOPPGAVEN

Hovedfagsavhandlingen kan være enten en frittstående oppgave eller del av et større forskningsprosjekt hvor flere er engasjert. Emnet kan velges fra hvilken som helst disiplin som hører inn under Instituttets studieplaner, men det må tas i betraktning at enkelt-disiplinene her opptre innenfor den ramme som er gitt med studiet "kristendoms-kunnskap" og dets sikte: Å gi anledning til å vinne kjennskap til kristendommen og til dens stilling i verden i dag.

En hovedoppgave kan eksempelvis være en selvstendig undersøkelse bygget på kildemateriale, eller den kan være en vurderende analyse av andre forskning.

En kan velge mellom to typer hovedfagsavhandling:

1. Ordinær oppgave

2. Tidsbegrenset oppgitt hovedoppgave (Tih)

Se veiledningen s.29 og forskrifter s.31

Det er anledning til å legge de skriftlige og den muntlige prøve før hovedfagsavhandlingen er levert inn.

Hovedfagsavhandlingen må innleveres innen 1.februar dersom en vil fullføre hovedfags-eksamen i vårsemesteret, og innen 10.september dersom en vil fullføre hovedfags-eksamen i høstsemesteret. For studenter som leverer hovedfagsavhandlingen etter at de øv-

rige deler av eksamen er avlagt, gjelder ikke disse frister. De må melde avhandlingen senest seks uker før innleveringen. Den endelige karakter for hovedfagseksamen fastsettes innen to måneder etter innleveringsdato (universitetsferier ikke iberegnet i fristene).

LITTERATUR

Den oppførte litteratur tolker eksamenskravene både med hensyn til omfang og fordypningsgrad. Listene er i prinsippet "åpne". En student kan legge opp annen litteratur enn den nevnte. Dog forebeholder Instituttet seg retten til å godkjenne det som er valgt. Søknad må sendes Instituttets lærermøte semestret før eksamenssemestret.

Det nye testamente

I. A KOMMENTARER TIL BIBELTEKSTENE

Lukas:	MARSHALL, I.H.:	The Gospel of Luke, Exeter 1978	
Joh:	BROWN, R.E.:	The Gospel acc. to St. John I-II, London 1971	
	Enten	BARRETT, C.K.:	The Gospel acc. to St. John, 2.ed. London 1978
	eller	BARRETT, C.K.:	The First Epistle to the Corinthians, London 1974
1 Kor:	BARRETT, C.K.:	The First Epistle to the Corinthians, London 1974	
Gal:	FRØVIG, D.A.:	Galaterbrevet, Oslo 1950	
	Enten	SCHLIER, H.:	Der Brief an die Galater, Göttingen 1971
	eller	SCHLIER, H.:	Der Epheserbrief, Freiburg 1971
Ef:	GNILKA, I.:	Der Epheserbrief, Freiburg 1971	
Hebr:	BRUCE, F.F.:	Commentary to the Epistle to the Hebrews, London 1967	
1 Pet:	OLSSON, B.:	Førsta Petersbrevet, Stockholm 1982	
Åp:	MOE, O.:	Bibelens siste bok, Oslo 1960 (eller på svensk)	

B HJELPELITTERATUR TIL TEKSTARBEIDET

TEKSTHISTORIE OG TEKSTKRITIKK

RIESENFELD, H.: Den nytestamentlige textens historia, Skrivestua MF 1978

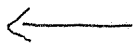
BIBELTEOLOGISKE BEGREPER

LADD, G.E.: A Theology of the New Testament, Grand Rapids 1975

GOPPELT, L.: Theologie des Neuen Testaments, Bd. I-II, Göttingen 1975-76 (Også på engelsk)

METODE I TEKSTARBEIDET

ZIMMERMANN, H.: Neutestamentliche Methodenlehre, Stuttgart 1968²
Norsk utg.: Nytestamentlig metodeleære, Oslo 1974

4. KJENNSKAP TIL UTENOMBIBELSKE TEKSTER

BORGEN, P.: Det nye Testamentenes omverden, Trondheim 1976

5. BIBELTEOLOGI

JESU DØD OG OPPSTANDELSE

Fra: Diskussion um Kreuz und Auferstehung
ed. B. Klappert, 5. Aufl. Wuppertal 1981 s. 171-221
(art. av JEREMIAS, BORNKAMM, CAMPENHAUSEN, GOPPELT)

HENGEL, M.: The Atonement. The Origins of the Doctrine in the New Testament, London 1981 (75 s.)

ESKATOLOGI

Fra: SCHWARZ, H.: On the Way to the Future, Minneapolis 1979 s. 36-74

Fra: Fremtiden i Guds hender, Skrivestua MF 1978 s. 108-203
(art. av E. BAASLAND, H. KVALBEIN, M. SYNNESE)

DET NYE TESTAMENTES ETIKK

GERHARDSSON, B.: "Med hela ditt hjärta". Om Bibelens ethos, Lund 1979

MISJONSTANKEN I DET NYE TESTAMENTE

Litteraturliste foreligger ikke ennå.

SKAPERTANKEN I DET GAMLE OG DET NYE TESTAMENTE

Litteraturliste foreligger ikke ennå

HOVEDFAG

Nye litteraturlister

Studieplanen s.23 B:

KOMMENTARER TIL BIBELTEKSTENE

- Gal: Enten FRØVIG, D.A.: Galaterbrevet, Oslo 1950
eller SCHLIER, H.: Der Brief an die Galater, Göttingen 1971
eller BRUCE, F.F.: The Epistle of Paul to the Galatians, Exceter 1982

MISJONSTANKEN I DET NYE TESTAMENTE

- HAHN, F.: Das Verständnis der Mission im neuen Testamant, WMANT 13, Neuenkirchen-Vluyn 1963.
Engelsk utgave: HAHN, F.: Mission in the New Testament, London 1965, (2.impression 1981) (SCM Press)
- LARSSON, E.: Till nya grupper och folk i Misjonskall og forskerglede. Festskrift til O.G.Myklebust, Oslo 1975, s.93-114 eller i LARSSON, E.: Människan inför Bibeln, Arlööv 1982, s.139-162.

Studieplanen s.24 B:

EMNE: SKRIFTSYN OG HERMENEUTIKK

- AARSETH, A.: Hermeneutikkens historie fram til ca.1900.
KITTTANG, A.: Hermeneutikkens historie frå Dilthey til Habermas
Begge i KITTTANG og AARSETH (red.): Hermeneutikk og litteratur, Bergen 1979, s.19-66.
- KITTTANG, A.: Tre forståingsformer i litteraturforskninga, i KITTTANG: Litteraturkritiske problem. Teori og analyse, Oslo 1975, s.15-56.
- OLSSON, B.: Att umgå med texter, i Fra skrivebord til prekestol, Oslo 1979, s.185-194.
- BAASLAND, E.: Urkristendommen i sosiologiens lys, i Tidsskrift for teologi og kirke 1984.
- STUHLMACHER, P.: Vom Verstehen des Neuen Testaments, Göttingen 1979, §12.2 - §14, s.173-225.
- ASHEIM, I.: Et reformatorisk skriftsyn, i AUSTAD, T. (red.): Bibelen og teologien, Oslo 1982, s.41-73.

Studieplanen s.25:

FORDYPNINGSOMRÅDE: ATOMVÅPEN SOM ETISK PROBLEM

- AUKRUST, T.: Atomvåpen som etisk problem, i Tidsskrift for teologi og kirke 1961 s.203-216.
- AUSTAD, T. og WISLØFF, C.F.: Debatt om kirken og atomvåpen, i Fast Grunn nr.6 1981 og Luthersk Kirketidende nr.6,9,10,12,14 1982.
- BAKKEVIG, T. og BØCKMAN, P.W.: Debatt om atomopprustning, i Kirke og kultur 1982, s.20-29, 240-245, 379-381.
- Bispemøtets uttalelse: Kirken og freden, 1982.
- BØCKMAN, P.W.: Kirken og freden: forsvarsetikk - fredsetikk, i Internasjonal Politikk 1983, s.7-24.
- HYGEN, J.B. og LØNNING, P.: Debatt om kristent syn på atomvåpen, i Kirke og kultur 1961, s.88-95, 140-155, 205-218, 275-293, 338-349, 412-442.
- SKJELSBÆK, K.: Atomvåpen og deres bruk, i Kirke og kultur 1982, s.5-19.

TEKSTUTVALG TIL EMNE: JESU DØD OG OPPSTANDELSE

- ABELARD, P.: Exposition of the Epistle to the Romans. (Om Rom 3,19-26) Library of Christian Classics X, London 1956, s.276-284.
- ANSELM av CANTERBURY: Why God became Man (Cur deus homo?), Library of Christian Classics X, London 1956, Book I, chapter XI-XV (s.118-125), XIX-XXII (s.134-183).
- AULÉN, G.: Den kristna försoningstanken, 1930, kap.5-8 (s.141-268).
- HALLESBY, O.: Försoningstanker i nutiden, TTK 1934, s.25-48

Systematisk teologi

1. DOGMATIKK

GRUNNBOK I DOGMATIKK:

Enten MODALSLI, O. og ENGEDAL, L.G.: Evangelisk tro, Oslo 1981
eller VALEN-SENDSTAD, A.: Kristen dogmatikk, Oslo 1979

BEKJENNELSESSKRIFTENE:

BRUNVOLL, Arve: Den norske kirkes bekjennelsesskrifter, Oslo 1972

a) OVERSIKT OVER DOGMATISKE SYSTEMER OG SPØRSMÅLSSTILLINGER I SAMTIDEN

PÖHLMANN, H.G.: Abriss der Dogmatik, Dritte verbesserte und erweiterte Auflage, Gütersloh 1980

b) EMNE: GRUNNTYPER I NYERE TEOLOGI

THELICKE, H.: Der evangelische Glaube, Bd.1, "Die beiden Grundtypen neuzeitlicher Theologie" - i utvalg, (Eng. utg.: The Evangelical Faith, vol. , 1974)

EMNE: SKRIFTSYN OG HERMENEUTIKK

Litteraturliste foreligger ikke ennå.

EMNE: MISJONSTEOLOGISKE PRINSIPPSPØRSMÅL

DAHL, Ø.: En bro til alle folk. Om misjon og kultur, Oslo 1981, s. 11-62
HESSELGRAVE, D.J.: Communicating Christ Cross-Culturally, Grand Rapids, Mi. 1978 s. 67-120
MYKLEBUST, O.G.: Misjonskunnskap, Oslo 1976, s. 180-206
The Willowbank Report, i STOTT, J. og COOTE, R. (eds.): Gospel and Culture, Wheaton, I ed. 1979, s. 431-461 (Finnes også i eget trykk).

EMNE: GUDSTRO, PANTEISME OG ATEISME

PÖHLMANN, H.G.: Der Atheismus oder der Streit um Gott, Gütersloh 1977
PÖHLMANN, H.G.: Abriss der Dogmatik, "V. De deo", Gütersloh 1980, s. 99-128

EMNE: SKAPELSESTRO OG UTVIKLINGSLÆRE

ALTNER, Günter: Schöpfungsglaube und Entwicklungsgedanke, Zürich 1965
WÖLFEL, E.: Welt als Schöpfung, München 1981. (Theologische Existenz heute, 212)

EMNE: JESU DØD OG OPPSTANDELSE I NYERE TEOLOGI

KLAPPERT, B. (red.): Diskussion um Kreuz und Auferstehung, 5.Aufl., Wupperthal 1981, s.8-75, 105-170, 222-298

EMNE: ESKATOLOGI OG FREMTIDSHÅP

SCHWARZ, Hans: On the Way to the Future, rev. ed. Minneapolis, Mn, 1979

2. ETIKK

PROBLEMER OG POSISJONER I MORALFILOSOFI OG TEOLOGISK ETIKK

HOLTE, R. o.fl.: Etiske problem, 3.uppl. Lund 1977, s.9-167
Ca. 100 s. litteratur om bruk av Bibelen i etikken

FORDYPNINGSOMRÅDE: EUTANASI SOM ETISK PROBLEM

Litteraturliste foreligger ikke ennå.

FORDYPNINGSOMRÅDE: MENNESKERETTIGHETENE I LYS AV KRISTEN ETIKK

HUBER, W. og TÖDT, Heinz E.: Menschenrechte. Perspektiven einer menschlichen Welt, Stuttgart 1977, kap.I, II og V
Bispemøtets uttalelse "I menneskerettighetenes år" fra 1968.

FORDYPNINGSOMRÅDE: EKTESKAP - SKILSMISSE - GJENGIFTE

Litteraturliste foreligger ikke ennå.

FORDYPNINGSOMRÅDE: LIKESTILLING OG EKTESKAP

AALEN, Sverre: Ekteskapet i Det nye testamente, i: FROST, T. og WYLLER, E.A.: Om ekteskapet, 1975, s.63-87
HAUGLIN, Astri: Kvinnekamp og samliv, i: Fokus på familien, 7 (1979), s. 123-130, Vikersund 1979
JEWETT, P.K.: Man as male and female, 1975 s. 19-61, 86-103, 111-119
GOPPELT, L.: Theologie des Neuen Testaments, 2.Teil, Vandenh. & Rupr. 1980, 3. Aufl. s. 495-503

FORDYPNINGSOMRÅDE: ATOMVÅPEN SOM ETISK PROBLEM

- AUKRUST, Tor: Atomvåpen som etisk problem, Tidsskrift for teologi og kirke, 1961, s. 203-216
- AUSTAD, T. og WISLØFF, C.F.: Debatt om kirken og atomvåpen i Fast Grunn nr. 6 1981 og Luthersk Kirketidende nr. 6, 9, 10, 12 og 14 1982
- AUSTAD, T.: Tradisjonell kristen holdning til krig og fred og deres relevans i dag, Kirke og kultur 1979
- BAKKEVIG, T. og BØCKMAN, P.W.: Debatt om atomopprustning i Kirke og kultur 1982 s. 20-29, 240-245, 379-381
- Bispeømøtets uttalelse: Kirken og freden, 1982
- HYGEN, J.B. og LØNNING, P.: Debatt om kristent syn på atomvåpen, Kirke og kultur 1961, s. 88-95, 140-155 og 205-218, 275-293, 338-349, 412-424
- SKJELSBÆK, K.: Atomvåpen og deres bruk, Kirke og kultur 1982, s.5-19

FORDYPNINGSOMRÅDE: NATUREN SOM ETISK ANSVARSOMRÅDE

- AUSTAD, T.: Kirkens medansvar for den rådende sosiale praksis, i VOKSØ, P. m.fl.: Mennesket og miljøet, Oslo 1975, s. 36-49, gjengitt i Bidrag til etikken, Skrivestua 1979
- BREIVIK, G.: Menneskets plan for funksjon i naturen i følge kristendommen og den økologiske tenkning, i BORGES, P. (red.): Mennesket og naturen i kristendom og naturvitenskap, Trondheim 1980, s. 105-126
- LIEDKE, G.: Im Bauch des Fisches. Ökologische Theologie, 1979, s. 63-164

3. RELIGIONSFILOSOFI OG RELIGIONSDEBATT

- HYGEN, J.B.: Trekk av religionsfilosofien, 1977
- NOME, John: Kritisk forskerholdning i etikk og religionsfilosofi, Oslo 1970, s. 77-102
- THOMAS, O.C. (ed.): Attitudes toward other religions, London 1969, s.1-28, 49-132, 173-236.

4. RELIGIONSPEDAGOGIKK

- ASHEIM, Ivar: Tro - dannelse - oppdragelse, Skrivestua 1977, enten kap. 2-6, eller kap 6-7

5. SYSTEMATISKE TEKSTER

TEKSTUTVALG I DOGMATIKK

- Tertullians skrift mot kjetterne, i: The Library of Christian Classics, vol.V, kap. 9-27 (s.37-49), London 1956
- Clemens ALEXANDRINUS' "Blandete skrifter" = The Stromata or Miscellanies, i: The Ante-Nicene Fathers vol. II, kap. V-VII, XI. XIII. Grand Rapids, Mi. 1967
- MARTIN LUTHER: Om den trellbunne viljen, i: M.L.: Verker i utvalg, Oslo 1981, s. 121-125, 160-184, 350-352
- Friedrich SCHLEIERMACHERS Taler om religionen, kap. II (svensk utg.).
- BARTH, Karl: Nei! (No!) i: BRUNNER, Emil: Natural Theology, London 1946
- HALLESBY, O.: Den kristelige troserkjennelse, i: Den kristelige troselære I, Oslo 1925, 2.opl., § 18-22

TEKSTUTVALG TIL EMNE: JESU DØD OG OPPSTANDELSE

- ABELARD, P.: Exposition of the Epistle to the Romans. Om Rom 3, 19-26. Library of Christian Classics X. London 1956, s. 276-284
- Anselm av CANTERBURY: Why God became Man (Cur deus homo?), 1969, chapter XI-XV (s.118-125), XIX-XXII (s.134-183)
- AULEN, G.: Den kristna försoningstanken, 1930, kap. 5-8 (s. 141-268)
- HALLESBY, O.: Försoningstanker i nutiden. TTK 1934, s. 25-48

TEKSTUTVALG I ETIKK

- KANT, I.: Grundlegung zur Metaphysik der Sitten, kap. 1-2, norsk utg. Morallov og frihet, 1970, s. 9-57
- LUTHER, M.: Et skrift med etisk innhold, f.eks.: Vom ehelichen Leben, Ob Kriegsleute auch im seligen Stande sein können, eller Von Kaufshandlung und Wucher
- MILL, J.S.: Utilitarism, kap I-IV, norsk utgave: Moral og nytte 1970, s. 35-73
- En pavelig encyklika, for eksempel: Humanae Vitae, Pacea in terris, eller Populorum progressio. Norsk utgave.
- SØE, N.H.: Kristelig etik, København 1962, kap. 2, 11 og 19
- LØGSTRUP, K.E.: Den etiske fordring, kap. I, V og XII. 2.opl. Kbh. Sth. Oslo 1957

TEKSTUTVALG I RELIGIONSPEDAGOGIKK

- AUGUSTIN, Aurelius: On Christian Doctrine, Indianapolis 1958, s.7-10, 17-20 (avsnitt I-IV, XX-XXIV)
- LUTHER, M.: Til rådsherrerne i alle Tysklands byer om at de skal opprette og underholde kristelige skoler i Martin Luther, Verker i utvalg IV, Oslo 1981, s.34-58
- FRANCKE, A.H.: Et utvalg i MYHRE, R.: Store pedagoger i egne skrifter, Oslo 1968, bd. II, s.159-173
- ROUSSEAU, J.J.: Emile (et utvalg) i MYRHE, R.: Store pedagoger i egne skrifter, Oslo 1969, bd. III, s. 37-79
- VIG, O.: Historiens værd i Folkevennen 1854, s. 1-32
- Atterreising av kristendomsfaget i skolen, Oslo 1946, s.9-21
- SMART, N.: Secular Education and the Logic of Religion, London 1968, kp.I og V, s. 9-30, 90-106

WEGENAST, K.: Die empirische Wendung in der Religionspädagogik i Der Evangelische Erzieher 20/1968, s. 111-125
KAUFMANN, H.B.: Muss die Bibel im Mittelpunkt des Religionsunterrichts stehen? i
KAUFMANN, H.B.: Streit um den problemorientierten Unterricht in Schule und Kirche, Frankf. a.M. 1973, s. 23-27
GLOY, H.: Themen statt Texte? i KAUFMANN, H.B.: Streit um den problemorientierten Unterricht in Schule und Kirche, Frankf. a.M., 1973

TEKSTUTVALG I RELIGIONSFILOSOFI

Litteraturliste foreligger ikke ennå.

EKSAMEN

Hovedfagseksamen i kristendomskunnskap omfatter foruten hovedfagsavhandlingen to skriftlige prøver, hver på 10 t., og en muntlig prøve. Ved den første skriftlige prøve blir det gitt oppgaver fra de nytestamentlige disipliner, ved den andre prøven gis det oppgaver fra systematisk teologi med religionsfilosofi. Det kan enten gis en større oppgave, eller to mindre oppgaver innenfor hvert av fagområdene.

Besvarelsene ved de to skriftlige prøver teller likt. Dersom ordinær hovedfagsavhandling er innlevert i tide til å bedømmes sammen med de øvrige prøver, utregnes det først en foreløpig karakter der karakteren for hovedfagsavhandlingen teller likt med felleskarakteren for de skriftlige prøver. Denne karakteren meddeles kandidaten. Etter den muntlige prøve fastsettes den endelige karakter for hovedfagseksamen.

Dersom ordinær hovedfagsavhandling innleveres etter de øvrige prøver er avlagt, utregnes det en foreløpig felleskarakter for de skriftlige prøver. Denne karakteren meddeles kandidaten og justeres ved den muntlig prøven. Når hovedfagsavhandlingen er bedømt (se s. f.) regnes det ut en karakter der karakteren for hovedfagsavhandlingen og den justerte karakteren for de skriftlige prøver teller likt. Ved tidsbegrenset oppgitt hovedoppgave avlegges ordinær skriftlig og muntlig eksamen før oppgaven skrives. Karakteren for Tih teller 1/3 i forhold til den justerte karakteren. Når hovedfagsavhandlingen innleveres, kan det holdes en særskilt muntlig prøve i tilknytning til emnet for hovedfagsavhandlingen før den endelige karakter for hovedfagseksamen fastsettes. Vitnesbyrd kan utleveres når denne er fastsatt.

Hjelpemidler

Ved de skriftlige prøver kan en ha med samme hjelpemidler som ved 2. avdeling av teologisk embetseksamen, ny ordning. I tillegg kan en benytte de samme hjelpemidler som ved grunnfagseksamens første dag.

Diverse henvisninger

Reglement for teologisk embetseksamen ved MF, fastsatt 27. oktober 1972.

Regler av 2. april 1964 for kandidater ved de skriftlige prøver ved teologisk embetseksamen ved Menighetsfakultetet, vedtatt i Menighetsfakultetets professorråd 9. april 1964.

Om begrunnelse og klage, se s.34
Eksamensforskrifter, se s.33

VEILEDNING TIL STUDIET

A. Veiledning til studiet av Det nye testamente

Hovedfagsstudiet av Det nye testamente bygger videre på de kunnskaper i faget som studenten har tilegnet seg under mellomfagsstudiet.

1. Det detaljsegetiske arbeid med de nytestamentlige tekster føres et avgjørende skritt videre ved at hovedfagsstudiet bygger på den greske grunntekst. Det er viktig at studenten snarest mulig kommer i gang med dette arbeidet. Derfor anbefales det at den forberedende prøve i gresk, som kreves for hovedfagseksamen, avlegges så tidlig som mulig i hovedfagsstudiet. Det lønner seg å gi seg tid til å tilegne seg språket grundig med det samme, og det er viktig å holde gresk-kunnskapene vedlike under hele studiet, f.eks. ved å følge den løpende NT-undervisning ut fra den greske teksten og ved å lese noen vers daglig på gresk. Til slik kursorisk lesning vil F. RIENECKER: Sprachlicher Schlüssel zum NT, være et hjelpemiddel. I det detaljsegetiske studium ut fra den greske grunntekst bør en legge vekt på å tilegne seg bruken av Nestles tekstkritiske apparat, så en kan skjelne mellom de viktigste håndskriftgrupper og gjøre rede for hvorfor en lesemåte forkastes eller godtas som opprinnelig. Til dette formål anbefales en gjennomlesning av forordet til Nestles utgave av Novum. Videre bør en øve seg i å se de tolkningsmuligheter grunntekstene gir ut fra analyse av syntaks og setningsstruktur, og ut fra leksikalske overveielser om de enkelte ords betydning. Viktige hjelpemidler som kan medbringes til eksamen er BAUERS Worterbuch zum Neuen Testament. SCHMOLLERS Handkonkordanz zum Neuen Testament, som må brukes når en vil analysere de enkelte begreper, og HUCKS (eller ALANDS) greske synopse.

Kommentarene er kun ment som hjelpebøker i tekststudiet. Hovedvekten bør legges på innøvelse av eksegetisk metode og tilegnelse av de realkunnskaper av språklig, begrepsmessig, historisk og litterær art som er nødvendig for et selvstendig teologisk arbeid med tekstene. Dette skjer best ved å følge de løpende undervisningsstilbud innenfor Det nye testamente.

I tekstarbeidet bør en legge særlig vekt på forståelsen av de sentrale bibelteologiske begreper og hovedtemaer som forekommer i tekstene. En forutsetter at de bibelteologiske kunnskaper en har fått ved mellomfagsstudiet, skal utdypes og suppleres ved hovedfagsstudiets mer inngående tekstarbeid. Det lønner seg derfor å konsultere de bibelteologiske helhetsframstillinger som er anført til slutt i litteraturlisten til tekstarbeidet. De oppførte pensumtekster kan etter søknad byttes ut med andre.

2. Arbeidet med innledningspørmålene til de skriftene som legges opp som pensum bør skje etter hvert som en arbeider eksegetisk med de enkelte skrifter. Teksthistorien bør en gjennomarbeide i tilknytning til arbeidet med det teksthistoriske apparat i Novum.
3. Studiet av nytestamentlig tidshistorie skal gi studentene den nødvendige tidshistoriske bakgrunn for forståelsen av de nytestamentlige skrifter. Det bør særlig legges vekt på de forhold som har betydning for tekstforståelsen: De politiske forhold og de religiøse strømninger i Palestina på Jesu tid, og politiske og religiøse forhold i Romerriket i det første århundret. Arbeidet med tidshistorien hører nær sammen med arbeidet med Jesu liv og urkristendommens historie.
4. Gjennomlesningen av de ikke-bibelske tekster som studieplanen anfører, skal tjene som støttetekster til forståelsen av tidshistorien og skjerpe blikket både for Det nye testaments egenart og for dets sammenheng med samtiden. Det kreves ingen utlegning av tekstene, men en skal kunne gjøre rede for hovedinnholdet i dem, og en bør særlig merke seg trekk i tekstene som har direkte berøring med Det nye testaments tankeverden.
5. I bibelteologi kreves et fordypet studium innen ett avgrenset tema ut fra en litteratur på 100-150 sider. Temaet bør velges i tilknytning til et av fordypningsområdene i dogmatikk eller etikk eller til hovedoppgaven.

+ + + + +

Hovedhensikten med studiet av Det nye testamente er at studentene skal lære seg å arbeide vitenskapelig metodisk med tekstene, og tilegne seg språklige, historiske og teologiske kunnskaper som er nødvendige for dette. Det er altså tekststudiet (studieplanens pkt. 1, sml. formuleringen 'inngående kjennskap til') som står i sentrum av studiet, og de øvrige emneområdene i studiet av NT har mer karakter av å være støttedisipliner til tekstarbeidet (studieplanens pkt. 2-5).

Hans Kvalbein

B. Veiledning til studiet av systematisk teologi

Hovedfagsstudiet i systematisk teologi omfatter fire disipliner, nemlig dogmatikk, etikk, religionsfilosofi og religionspedagogikk. Av disse er det bare religionsfilosofi som er ny. De tre andre hører med i mellomfagspensum. Når det gjelder det generelle innholdet av disse fire disiplinene, henvises det til omtalen av dem i forbindelse med annen avdeling av det teologiske studium. I denne sammenhengen er det tilstrekkelig å framheve hovedfagsstudiets spesielle egenart.

De temaer som skal studeres i dogmatikk har studentene et mer eller mindre elementært kjennskap til fra grunnfagspensum. Hovedfagsstudiet vil derfor i denne disiplinen ha karakter av utdypning. Dette vil skje på grunnlag av en grundigere innføring i de bibelske disipliner som det videregående studium har gitt. Utdypningen skal medføre et bedre kjennskap til de lutherske bekjennelsesskriftene og til synspunkter og problemstillinger som nyere teologi arbeider med. Målet for studiet er en grundigere forståelse av det kristne trosinnholdet slik en møter det i Den hellige skrift og kirkens bekjennelse.

Heller ikke studiet av etikk representerer noe helt nytt. Den utdypning som hovedfagsstudiet også her representerer, omfatter særlig etikkens prinsipielle del. Gjennom et bedre kjennskap til moralfilosofi og grunnprinsipper for teologisk etikk, skal studenten tilegne seg en dypere forståelse av og en kritisk vurdering av de løsningsforsøk han møter på de konkrete etiske problemene.

Religionsfilosofi møter hovedfagsstudenten som en relativt ny disiplin. Gjennom religionsfilosofien vil studenten bli ført inn i en del av de spørsmål som oppstår i møtet mellom teologien og samtidens filosofiske tenkning. Studiet av denne disiplinen har dermed en nær sammenheng med det utdypende siktemål innenfor de øvrige systematiske disipliner. Det er et nødvendig vilkår for en kritisk gjennomtenkning

av de grunnlagsspørsmål som møter en der. Hovedvekten vil bli lagt på de mest sentrale religionsfilosofiske temaer og på nyere religionsdebatt.

Mens studiet av religionspedagogikk på mellomfagsnivå dels var en elementær innføring i faget, dels en videreføring innenfor spesielle problemområder, skal hovedfagsstudiet være en kritisk innføring i fagets grunnprinsipper. Det er en nødvendig basis for en gjennomreflektert forståelse av faget og dets plass innenfor teologien som helhet.

Arbeidet med systematisk teologi på hovedfagsplan omfatter også studiet av en rekke tekster fra teologiens og filosofiens historie. Dette skal gi studenten en førstehåndskontakt med den historiske tradisjon han i systematisk teologi bygger på og videreføre hans innsikt i faget på visse sentrale områder. Det er anledning til å velge tekster fra alle de fire systematiske disipliner.

Siktepunktet for studiet av systematisk teologi på hovedfagsplanet er altså studentenes utdypede forståelse for kristendommens egenart og dens forhold til samtidens åndsliv. Men samtidig er studiet siktet inn mot en framtidig undervisningssituasjon i skole eller menighet. Dette vil ikke i samme grad som på mellomfagsstudiet si at arbeidet blir konsentrert om stoffenheter som er direkte anvendelige i undervisningen. Målet er mer å gi de nødvendige kunnskapsmessige kvalifikasjoner for å mestre de utfordringer som møter en i en undervisningssituasjon, særlig overfor mer modne elever. For alle de systematiske disipliner gjelder det at studiet ikke sikter mot en mer eller mindre mekanisk tilegnelse av et bestemt lærebokstoff, men en moden, kritisk oversikt over fagområdet. Dette forutsetter at studenten orienterer seg videre enn bare i de foreslåtte framstillingene. Det forutsetter at han i studietiden gjør seg kjent med oppslagsbøker og tidsskrifter og gjør seg nytte av den tankeutveksling innenfor faget som foregår i det teologiske miljøet.

Axel Smith

C. Veiledning til arbeidet med hovedoppgaven

Mer enn noe annet er det hovedoppgaven som gir hovedfagsstudiet dets særegne karakter og gjør det til et tillokkende studium. Som student får man her anledning til å prøve seg som forsker. Det stiller en overfor krav som i vesentlig grad går ut over kravene på mellomfagsnivå, hva selvstendighet og vurderingsevne angår. Men som vederlag byr det på nye muligheter for faglig og personlig utvikling. Gjennom egen forskning får man innsikt i hvordan et forskningsresultat blir til. Man innøver vitenskapelige metoder aktivt. Og endelig erobrer man som sitt eget spesialfag et avgrenset område hvor man virkelig vet beskjed. Dette gir generelt en helt annen sikkerhet i behandlingen av faglige spørsmål enn man hadde før. Det kommer hele studiet til gode.

Vanlig hovedoppgave og tidsbegrenset oppgitt hovedoppgave. - Den vanlige form for hovedoppgave har vært slik at studenten i samråd med faglærer har valgt sitt emne selv og hatt ubegrenset tid til å skrive oppgaven. Som nytt alternativ er imidlertid nå åpnet adgang til å skrive tidsbegrenset, oppgitt hovedoppgave. Oppgaven skrives da over et emne som oppgis av den faglærer man har hatt kontakt med, og den må skrives ferdig innen 4 måneder fra den dag emnet gis. Emnet skal ligge innenfor et fagområdet studenten og faglæreren på forhånd er blitt enig om, og som studenten har satt seg inn i ved et oppgitt tilleggs pensum på ca. 250 sider. - Det sier seg selv at det for tidsbegrenset oppgave gjerne må bli tale om noe enklere emner enn for vanlig hovedoppgave. Man innsparer den ofte møysommelige prosess det kan være å delta i utarbeidelsen av et emne selv. Til gjengjeld blir spektret av mulige emner innsnevret. For øvrig vil arbeidsmåtene stort sett være de samme for begge alternativer. Vi kan derfor nedenfor begrense oss til omtale av vanlig hovedoppgave, og de studenter som velger det annet alternativ, selv å stryke det som ikke passer (redegjørelse for emnevalg osv.).

Oppgavetyper og emnevalg. - Stort sett er det to hovedtyper av oppgaver som kan bli aktuelle i kristendomsfaget: enten en undersøkelse bygget på hittil ubearbeidet kildemateriale (eksegetisk, historisk, eventuelt - men unntaksvis - også empirisk), eller en vurderende analyse av andres forskning. Mange vil vel finne at sistnevnte type ligger enklest til rette med de tidsrammer som er gitt. Emnet kan enten være frittstående arbeide eller inngå som et ledd i et større forskningsprosjekt som flere er sammen om.

Forutsetningen er i alle tilfeller at man innenfor fakultetet har funnet en faglærer (professor/dosent) som er villig til å påta seg det faglige ansvar m.h.t. veiledning. Lektorer kan fungere som selvstendige veiledere på områder hvor de har spesialkunnskaper, men må da godkjennes som veileder av faglærer i vedkommende disiplin. På områder hvor fakultetet ikke har noen faglærer, kan man ikke regne med å få skrive hovedoppgave. Før man går i gang med arbeidet, skal emnet være godkjent av veilederen ved underskrift på dertil utarbeidet formular, og anmeldt til formannen i institutt-rådet. Forøvrig er emnevalget studentens egen sak - han arbeider i det hele tatt på eget ansvar og egen risiko. Det kan likevel lønne seg forholdsvis tidlig å søke råd hos en faglærer og eventuelt be om forslag.

Den ramme som studieplanen angir for emnevalget, er meget vid og skulle gi bredt spillerom for personlige interesser. Dette er godt, for det kreves et personlig engasjement for å gjennomføre en hovedoppgave med et brukbart resultat. Resultatet blir gjerne best om emnet betyr noe for en selv. Å finne frem til et sakområde og særlig å utkrystallisere en emneformulering krever tid. Det kan derfor ikke skade at man tidlig, eventuelt allerede under mellomfagsstudiet, innretter sin lesning slik at man gradvis sikter seg inn mot en disiplin og et problemfelt innenfor denne. Et spørsmål man må tenke over, er hva man ønsker at oppgaven skal kaste av seg for hovedfagsstudiet som helhet. Emnet skal ligge nærmere eller fjernere i forhold til de stoffområder som ellers skal beherskes til hovedfageksamen (NT/ST). Valget blir bl.a. et spørsmål om den samlede tid man kan unne seg på studiet. Velger man et emne fra et fagområde som hører inn under mellomfagsstudiet, men derimot ikke hovedfagsstudiet, eller som på annen vis står perifert i forhold til tyngden i hovedfagspensum, må man nøkternt regne med en videre tidsramme.

På grunn av tidsfaktoren må målsetningen nødvendigvis bli begrenset. Her gjelder det å være realistisk, har man store forskningsplaner må man like godt si seg selv fra første stund at hovedfagsoppgaven bare kan bli en aller første begynnelse. Ikke desto mindre forventes en egen forskningsinnsats. Det er ikke nok bare å referere. På en eller annen måte skal man ved fullført arbeide ha drevet forskningsfronten et stykke videre fram: kanskje ved å ha dradd fram hittil ukjent eller lite kjent stoff, kanskje ved å ha videreført den vitenskapelige debatt ved klargjøring av debattsituasjonen eller ved tilførsel av nye problemstillinger. Innenfor flere fag er det blitt levert hovedoppgaver som tross sitt begrensede omfang representerer betydelige forskningsprestasjoner. (Omfanget ligger vanligvis et sted mellom 80 og 120 maskinskrevne sider A4 med dobbel linjeavstand).

Arbeidet med oppgaven. - Arbeidet faller naturlig i to faser: en første fase hvor man samler og grov-ordner stoff, og så den fase hvor oppgaver skrives. Forholdsvis detaljerte råd for hvordan man rent teknisk går til verks, finner man f.eks. hos: EDV. BEYER: Om å skrive hovedoppgave. Nordisk litteratur, eller hos J.A. SEIP: Om å skrive hovedoppgave. Historie (begge utgitt på Universitetsforlaget).

Forut for stoffsamlingen må man ha lest seg så meget inn på emnet at man har fått en viss oversikt og ideer til en mulig problemstilling. Stoffsamling forutsetter at man vet hva man skal se etter. En skissemessig arbeidsdisposisjon bør man ha helt fra begynnelsen av, la gå at den må bli nokså hypotetisk. Når stoffsamlingen er kommet vel i gang, kan det lønne seg å ta en pause og se på arbeidsdisposisjonen litt på avstand. Muligens vil man da oppdage at den må justeres, eventuelt grundig omarbeides. Når ideene begynner å klarne, kan det være fruktbart å skrive en rask og upretensiøs skisse av hva man tror at oppgaven vil komme til å gå ut på. En slik skisse, som bør gjøres knapp, kan bli en hjelp til ikke å miste tråden og fortape seg i enkeltheter. I noen tilfeller (hvor oppgavens anlegg forekommer å være forholdsvis opplagt) kan det være riktig å delvis la stoffsamling og skrivning gå hånd i hånd. Men vanligvis utsetter man skrivningen til materialet i hovedsaken er samlet, og nøyer seg underveis med stikkordmessige sammenfatninger for å beholde kontrollen og oversikten over stoffet.

Viktig er det at man drøfter oppgaven med andre. At arbeidet skal være et selvstendig arbeide, betyr ikke at det ikke er tillatt å søke hjelp i denne form. Noe av det mest fruktbare kan være samtaler med studiekamerater. Eventuelt kan deler av oppgaven tas frem i et seminar. Men fremfor alt anbefaler det seg å holde god kontakt med den faglige veileder. Som nevnt er det en forutsetning av faglæreren godkjenner emnet. Han bør også kunne an vise litteratur å gå ut ifra. Det neste stadiet hvor man ubetinget bør ta kontakt med veilederen, er når materialet er innsamlet og man skal til å skrive. Man bør ikke sette i gang større skriveoperasjoner uten først å ha diskutert en forholdsvis fyldig disposisjon med ham. En fordel kan det da være om man samtidig kan forelegge utkastet til et innledningsavsnitt som gjør rede for tidligere forskning på området, hvilket materiale man vil anvende, forskningsmetodene og målsettingen. Innledningen kan gjerne ha en tese. Om utkastet er aldri så foreløpig, vil det kunne være av stor verdi for veilederen som nå står foran den ofte ikke helt lette oppgave å leve seg inn i hvordan et annet menneske tenker. Når man så har skrevet et par kapitler, kan det igjen være klokt å be om å få en reaksjon. Det lønner seg da å få vurdert både opplegget som nå begynner å ta fast form, og rent tekniske, stilistiske og komposisjonsmessige enkeltheter.

Man må regne med at arbeidsprosessen vil forløpe gjennom flere kriser - det er gjerne på den måten man når opp på stadig høyere nivåer. Videre sier det seg selv at etter hvert som arbeidet skrider frem, faller det nytt lys tilbake også over deler av oppgaven som man mente å ha gjort unna. Det er ikke uvanlig at særlig de første avsnittene må grundig omarbeides i en slutfase. I verste fall bryter hele disposisjonen sammen slik at materialet må brytes fra hverandre igjen og støpes i en ny form. Fra tid til annen bør man - eventuelt ved annen lesning - forsøke å skaffe seg kritisk avstand til stoffet slik at man blir i stand til å overprøve hva man har gjort: om tankeføringen er klar, oppgavens forskjellige deler vel sammenføyte, problemstillingen konsekvent gjennomført, materialet bærekraftig nok. Og ikke minst: om noe er overflødig og uten skade kan kuttes ut. Også den stilistiske side ved arbeidet bør man lytte til: klinger det noenlunde brukbart? Det er gjerne en nærmer sammenheng mellom form og innhold enn man tror.

Den ferdige oppgave.- Før det ferdige manuskript sendes til maskinskrivning, bør veilederen ha gitt grønt lys for dette. Riktignok både skriver og innleverer man arbeidet på eget ansvar. Likevel er det unødvendig å risikere å få underkjent en oppgave som kunne holdt mål om man etter en fagmanns råd hadde gjort en del forbedringer.

Den ferdige oppgave bør være forsynt med en innledning med et innhold som ovenfor antydnet, et noteapparat/anmerkninger med de nødvendige referanser, en bibliografi og gjerne også en sammenfattende konklusjon, slik at det blir klart for leseren hvordan forskningssituasjonen var da oppgavens forfatter begynte sitt arbeide, hva han selv satte seg som mål, hvilket materiale han bygger på, og hvilke resultater han er kommet fram til. Oppgaven skal plassere seg i en forskningssammenheng. Det er viktig å legge arbeide også på overskrifter, og ikke minst på tittelen som så presist og fengende som mulig bør angi hva saken dreier seg om. Hovedtittelen kan gjerne være bygget opp av et par karakteristiske stikkord, mens den nærmere presisering av saken foretas i en mer "tørr" undertittel.

Ivar Asheim

DIVERSE VEDRØRENDE HOVEDOPPGAVEN

A. FORSKRIFTER FOR ORDINÆR HOVEDOPPGAVE.

1. Emne for hovedfagsavhandlingen velges av studenten i samarbeid med veileder.
2. Skjema med godkjent arbeidstittel og veileders underskrift leveres undervisningsadministrasjonen så snart som mulig.
3. Omfanget av oppgaven bør ikke overskride 150 sider og ikke være mindre enn 60 sider.
4. Dersom oppgaven leveres etter at de øvrige deler av eksamen er avlagt, må den meldes seks uker før levering.
5. Innen 3 uker etter innlevering skal det gis beskjed om oppgaven er godkjent (Universitetsferier fraregnes).
6. Karakteren for ordinær oppgave teller 50% ved fastsettelse av hovedfagskarakteren.
7. Tidspunkt for innlevering og sensur, se s,22
8. Oppgaven skal være maskinskrevet.

B. FORSKRIFTER FOR TIDSBEGRENSET OPPGITT HOVEDOPPGAVE (Tih).

1. Ordinær skriftlig og muntlig eksamen avlegges før Tih skrives.
2. Tih forberedes ved et spesialpensum på ca. 250 sider. Dette avtales med Instituttet enten på individuell basis eller samlet for en gruppe, og skal korrespondere med det videre sakområde oppgaven hentes fra. Dette pensum går inn som tillegg i det ordinære eksamenspensum, men vil ikke bli gjort til gjenstand for selvstendig skriftlig prøve.
3. Ved skriving av Tih skal oppgaven bestilles l.mnd. før utlevering.
4. Tidsrammen settes til 4 måneder fra den dag emnet blir oppgitt. Fristen forlenges med 1 uke dersom jule- eller påskeferie faller innenfor fristen. Andre ferier eller avbrudd i undervisningen gir ikke tillegg i tid. Ved sykdom kan ekstra tid tillegges etter vurdering av fremlagt sykemelding fra lege.
5. Omfanget av Tih bør ikke overskride 90 sider og ikke være mindre enn 40 sider.
6. Innen 3 uker etter innlevering skal det gis beskjed om oppgaven er godkjent. (Universitetsferier fraregnes).
7. Karakter for Tih teller 1/3 i forhold til felleskarakteren for de ordinære skriftlige og muntlige prøver.
8. Besvarelsen skal være maskinskrevet eller renskrevet med hånd. Dersom oppgaven leveres håndskrevet kan den maskinskrives etter fristens utløp. Håndskrevet manus må da foreligge minst i 2 eksemplarer. Instituttet beholder 1 for kontroll. Det håndskrevne manus legges til grunn for bedømmelsen.
9. Forøvrig gjelder regler som for ordinær hovedoppgave, pkt. 2 og 7.

C. INNLEVERING AV OPPGAVEN.

1. Antall oppgaver som innleveres:

Den faglige veileder	1
Sensorene	2
Arkiveksemplar	1
MF's bibliotek	1
Universitetsbiblioteket	1
Øvrige Inst. for rel.vit./kr.dom	4

Altså minimum 10 eksemplarer.

Dessuten kan det leveres inn:

TTK, til omtåle	1
Ung Teologi, til anmeldelse	1

2. 6 oppgaver bekostes av kandidaten. Resten kjøpes av MF.

3. Eventuell beskjed om utlånsklausul gis med en gang. Dette anføres tydelig utenpå vedkommende oppgave.
(Utlånsklausul vil si at vedkommende forfatters tillatelse må foreligge før oppgaven kan utlånnes og benyttes av andre.)

4. U.-adm. sørger for forsendelse til MF's bibliotek. UB og de øvrige inst. for rel.vit./kr.dom og tar initiativ vis á vis TTK og Ung Teologi.

5. Det gis støtte til utgiftene ved innlevering av oppgaven.

a) Refusjon gis etter søknad for maskinskriving av hovedoppgaven etter følgende regler:

- Søknad på eget søknadsskjema sendes MF's styre v/administrasjonssjefen så snart originalmanuskriptet er innlevert til undervisningslederen i samband med eksamen.
- Studieveileder/kristendom beregner utgiftene etter faste satser for normal-sider og med et fastsatt tillegg for sider med noter, litteraturliste o.lign.
- Støtte innvilges med 50% refusjon av de beregnede utgifter.
- Støtten begrenses til maksimum 200 sider.

b) Mangfoldiggjøring og innbinding av det nødvendige antall eksemplarer (minimum 6) besørger av MF's trykningssentral på oppdrag fra undervisningslederen og uten utgifter for studenten.

Dersom studenten selv besørger mangfoldiggjøring og innbinding, må dette gjøres på studentens egen kostnad. I sistnevnte tilfelle må 6 eksemplarer innleveres, hvorav 3 eksemplarer må være innbundet med påtrykt forside.

c) Utgifter til mangfoldiggjøring av eksemplarer til privat bruk skal ikke betales kontant, men vil bli fratrukket det beløp studenten skal utbetales i refusjon for utgifter til maskinskriving.

d) Søkeren vil bli underrettet skriftlig om refusjon av beløpet ved oversendelse av kopi av søknaden med de foretatte beregninger og den endelige avgjørelse påført. Det refunderte beløp sendes via postgiro fra MF's kasserer til den adresse søkeren har oppgitt.

REGLER FOR EKSAMENSKANDIDATER, KRISTENDOMSKUNNSKAP

1. Oppmelding til eksamen må skje på eget skjema, innen frister som kunngjøres i forelesningskatalogen, og semesteravgift og eksamensavgift må være betalt. Annullering av eksamensoppmelding må skje skriftlig og leveres senest en uke før eksamensdagen i angjeldende fag.
2. Kandidaten må innfinne seg presis om morgenen. Sykdom eller annen hindring må meldes så snart som mulig.
3. Litterære hjelpemidler:
Se avsnitt om eksamen under de enkelte fagplaner.
4. Kandidatene har ved de skriftlige prøver 8, henholdsvis 10 timer til disposisjon. Besvarelsene innleveres senest 15 minutter etter at denne tid er utløpt, uten hensyn til om de er ferdige eller ikke.
5. Oppgavens ordlyd avskrives etter den tildelte oppgaveseddel og settes på besvarelsens tittelside. Derunder skrives det nummer man har fått tildelt, derimot ikke navn.
6. Dersom et innlevert arbeid er for vanskelig å lese på grunn av utydelig håndskrift, forkortelser e.l. må kandidaten være forberedt på ikke å få sensur. Kandidatene nytter fakultetets papir.
7. Bli en kandidat syk under en skriftlig prøve, må han innlevere sitt arbeid så langt dette er kommet, dersom han ønsker utsatt prøve. I motsatt fall betraktes han som å ha trukket seg. Dessuten må han samme dag innsende legeattest. Bli denne godtatt, kan han gis adgang til å gå opp til eksamen under de resterende skriftlige prøver, og deretter få adgang til å gå opp til utsatt prøve i vedkommende fag innen semesterets utgang.
8. Dersom en kandidat på grunn av sykdom (eller tvingende velferdsgrunner) er hindret fra å møte fram ved skriftlig prøve og han har innsendt legeattest eller annen bevitnelse, kan han gis adgang til å gå opp til utsatt prøve innen semesterets utgang.
9. Kandidater som har avlagt de skriftlige prøver, kan ikke unndra seg sensur for disse.
10. Ingen form for meddelelse må finne sted mellom kandidatene uten gjennom inspektør.
11. Ingen kandidat må forlate sin plass mens eksamen pågår unntatt når han går ut for å trekke frisk luft, eller for å gå på toalettet. Dette kan skje ved henvendelse til inspektør. Høyest 2 kandidater kan være ute om gangen og da ledsaget av inspektør.
12. Ingen må forlate eksamenssalen før tidligst en time etter at oppgaven er utdelt.
13. Ved opphold utenfor eksamenssalen, på spaserturer etc., må ingen samtale om oppgaven eller overhodet om teologiske emner finne sted, hverken mellom kandidatene innbyrdes eller mellom inspektør og kandidater.
14. Fakultetets regler for røykfrie soner gjelder også for eksamenskandidater.
15. Overveier noen å trekke seg, skal vedkommende konferere med instituttstyrer, undervisningsleder eller studieveileder.

FORSKRIFTER OM BEGRUNNELSE OG KLAGE ved Universitets- og høyskoleeksamener

Fastsatt av Kirke- og undervisningsdepartementet 19. januar 1973 med hjemmel i kongelig resolusjon 5. desember 1969 om delegasjon m.v. i forbindelse med Forvaltningslovens ikraftsettelse.

§ 1. BEGRUNNELSE

Eksamenskandidat ved universitet eller høyskole har etter at sensur er falt, rett til å få en redegjørelse for sensurvedtaket av egne eksamensprestasjoner. Redegjørelsen gis av en av sensorene. Finner sensoren det hensiktsmessig, kan redegjørelse gis skriftlig.

Er det gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen (sensorveiledning), skal de være tilgjengelige for kandidatene etter at sensuren er falt.

§ 2. KLAGE OVER INNHOLDET AV SENSORVEDTAK

Klage over innholdet av sensurvedtak fremsettes skriftlig. Finnes klagen å være berettiget, endres vedtaket. I motsatt fall gis klageren en skriftlig begrunnelse for sensuren, og en frist på tre uker til å meddele om klagen opprettholdes.

Opprettholdes klagen, skal denne behandles av en særskilt klagenemnd, som oppnevnes av styret*, det høyeste organ ved institusjonen.

Examen philosophicum kan bare påklages når eksamen ikke er bestått. Muntlig eksamen, propedeutiske prøver og praktiske prøver kan ikke påklages. Er kretsen av sakkyndige i et fag så liten at styret ved institusjonen ikke anser det mulig å sammensette en klagenemnd med tilstrekkelig kyndighet, kan sensurvedtaket ikke påklages.

§ 3. BEHANDLINGEN I KLAGENEMNDA

Klagenemnda vurderer sensurvedtak og begrunnelsen for det. Finner nemnda et påtakelig misforhold mellom eksamensprestasjonen og eksamensresultatet, fastsetter den ny karakter. Endring kan skje til gunst eller til ugunst for klageren. Nemndas avgjørelse er endelig. I fag der den endelige karakteren fastsettes etter at muntlig eksamen er avholdt, skal det før den nye karakteren fastsettes, avholdes ny muntlig prøve.

§ 4. KLAGE OVER SAKSBEHANDLINGEN

Klage over formelle feil ved eksamen eller eksamenssensur behandles av det høyeste organ ved institusjonen, eller av det klageorgan som dette gir fullmakt. Finner klageorganet feil som kan ha hatt betydning for utfallet, opphever det sensurvedtaket og bestemmer om det skal foretas ny sensur eller holdes ny prøve. Klageorganets avgjørelse er endelig.

§ 5. FULLMAKT TIL Å GI NÆRMERE REGLER

Styret ved institusjonen kan gi nærmere regler om begrunnelse, om klagens form og innhold, om frist for klagen, om klagenemndas sammensetning, hvilket organ ved institusjonen klagen skal fremsettes for og om hva som skal regnes som påtakelig misforhold etter § 3. Forøvrig gjelder reglene i Forvaltningslovens kap. VI.

* Iflg. departementets fastsettelse av 31/10-73 skal ved MF fakultetet ha de funksjoner som i forskriftene er lagt til styret.

Midlertidige, nærmere regler om begrunnelse, om klagens form og innhold m.m.

Kfr. Forskrifter om begrunnelse m.m. av 19/1-73, § 5.

1. OM BEGRUNNELSE

Studenter som ønsker en redegjørelse for sensurvedtak må henvende seg til den av sensorene som disse har utpekt til dette formål innen 1 uke etter at skr. sensur er falt.

2. OM KLAGENS FORM OG INNHOLD

Klage over innholdet av sensurvedtak så vel som klage over saksbehandlingen fremsettes skriftlig til Lærerrådet og må være begrunnet.

3. OM FRIST FOR KLAGEN

Klage over innholdet av sensurvedtak må være innkommet innen 2 uker etter at sensuren er falt.

Klage over saksbehandlingen må være innkommet innen 1 uke etter skr. sensuren er falt.

4. OM KLAGENEMNDAS SAMMENSETNING

Klagenemnda skal ha sammensetning som tilsvarer sensurkollegiet. Et flertall i klagenemnda skal være nye i forhold til sensurkollegiet. Klagenemnda oppnevnes av Lærerrådet.

5. OM HVA SOM SKAL REGNES SOM PÅTAGELIG MISFORHOLD ETTER FORSKRIFTENES § 3

For at klagenemnda skal kunne fastsette en ny karakter, må den - der hvor det gis tallkarakter - finne at det er et misforhold mellom eksamensprestasjoner og eksamensresultat på minst 3/10 ved en eksamen som har karakterskala fra 1.0 til 4.0

Vedtatt i Fakultetsråd 29/11-73.

OVERGANG FRA KRISTENDOMSKUNNSKAP TIL TEOLOGI

- a. De studenter som har avlagt fakultetets grunnfags-eksamen i kristendomskunnskap eller en eksamen som av fakultetet er godkjent som faglig jevngod med denne, kan fritas fra å avlegge I. avdelings eksamener mot å avlegge I. avdelings språkprøver og prøvene i GT og NT.
For disse studenter utregnes karakteren for I. avdeling slik: Karakteren for grunnfagseksamen teller 3, karakterene i GT og NT begge 1.
- b. De studenter som har avlagt fakultetets mellomfags-eksamen i kristendomskunnskap eller en eksamen som av fakultetet er godkjent som faglig jevngod med denne, kan fritas fra å avlegge I. avdelings eksamen mot å avlegge følgende tilleggsprøver:
forberedende prøve i gresk for teologer, og
forberedende prøve i hebraisk og i latin.
For disse studenter erstatter karakteren for mellomfagseksamen karakteren for eksamen til I. avdeling.
- c. Regler for overgang til teologistudiet for studenter som har avlagt hovedfagseksamen i kristendomskunnskap, er under behandling.

Grunnregler for Det teologiske Menighetsfakultet

Vedtatt på det konstituerende møte 16/10 1907, med senere endringer.

A. MENIGHETSAKULTETETS MÅL OG VIRKE

§ 1

Det teologiske Menighetsfakultet i Oslo har til mål på grunnlag av Guds ord og kirkens evangelisk-lutherske bekjennelse å gi teologisk utdanning for prestetjeneste og annen tjeneste innen Den norske kirke. Fakultetet gir også kateketutdanning og utdanning i faget kristendoms-kunnskap for tjeneste i kirke og skole. Det vil samtidig være en hovedoppgave å vekke og bevare sant kristelig liv hos de studerende.

§ 2

Fakultetet drives ved gaver og andre bidrag. Det hefter selv for sine forpliktelser.

§ 3

Fakultetet gir fri utdanning for sine studerende. Til forelesningene er det åpen adgang for alle.

§ 4

Fakultetets årlige undervisning fordeles på to semester, det første fra midten av januar til midten av juni, det andre fra begynnelsen av september til midten av desember.

§ 5

Ved fakultetet ansettes professorer i følgende fag:

- a) de gammeltestamentlige fag,
- b) de nytestamentlige fag,
- c) systematisk teologi og
- d) kirkehistorie, i tilfelle med dogmehistorie og symbolikk,
- e) eventuelt også andre teologiske fag.

Det kan dessuten ansettes dosenter, lektorer og stipendiater.

Med styrets samtykke kan lærerrådet også gi andre kvalifiserte personer høve til å holde forelesninger og øvelser i kortere eller lengere tid.

§ 6

Undervisningen tar sikte på å lede de teologiske studenter til full vitenskapelig utdanning overensstemmende med de krav som norsk lov til enhver tid fastsetter for teologisk embetseksamen. På tilsvarende måte skal undervisningen i kristendoms-kunnskap svare til de eksamenskrav som til enhver tid gjelder for dette fag ved norsk universitet og høyskole. Samtidig prøver en å lede til forståelse av det kristelige liv og det kristelige arbeid ute blant folket.

§ 7

Teologisk embetseksamen avholdes ved Menighetsfakultetet etter de bestemmelser som er fastsatt i lov av 16. mai 1913 og kgl.res. av 19. september 1913.

Eksamen i kristendoms-kunnskap avholdes med eksamenskrav som motsvarer de krav som er fastsatt for de gjeldende offentlige eksamener i dette fag.

§ 8

Ved *Det praktisk-teologiske seminar*, som ifølge tilleggslov av 10. juli 1925 er knyttet til fakultetet, ansettes en hovedlærer i de fag som tilhører denne og lærere i de øvrige fag, der kandidatene skal veiledes. Hovedlæreren for det praktisk-teologiske seminar fører tittel av rektor. Praktisk-teologisk eksamen avholdes i samsvar med bestemmelser som fastsettes ved kgl. resolusjon.

§ 9

Ved fakultetets *kateketseminar* ansettes en rektor og lærere i de teoretiske og praktiske fag. Eksamen avholdes i samsvar med bestemmelse godkjent av Kirke- og undervisningsdepartementet.

§ 10

Lærerrådet består av de fast ansatte lærere. Formann i lærerrådet er dekanus. Rådet avgir innstilling til styret angående tilsetting av lærere, opprykk i høyere stillinger og utdeling av vitenskapelige stipendier. Det avgir uttalelser i lærespørsmål, i spørsmål av etisk-juridisk karakter og i spørsmål av læremessig betydning for gudstjenesten. Rådets uttalelse skal innhentes til læremessige aspekter ved viktige saker som foreligger til avgjørelse i styre eller forstanderskap.

I de hittil nevnte saker har bare professorer, rektorer og dosenter stemmerett. I ansettelsessaker deltar kun lærere i samme stilling som eller høyere stilling enn den som skal besettes. Rektorene deltar i drøftingene om besettelse av professorater og dosenturer, dog uten stemmerett.

I øvrige saker deltar alle medlemmer og har stemmerett.

Lærerrådet har ansvar for avholdelse av de foreskrevne eksamener. Rådet kan innen sin midte nedsette eksamenskommissjoner som sammen med de oppnevnte sensorer gjennomfører de respektive eksamener.

Lærerrådet har rett til å drøfte internt og eventuelt uttale seg i saker som er oppe til behandling i fakultetsrådet.

§ 11

Fakultetsrådet består av de fast ansatte lærere, en representant for stipendiater og vitenskapelige assistenter, samt et antall representanter for de studerende som utgjør 1/3 av det samlede antall medlemmer (lærere som er fraværende p.g.a. studiepermisjon ikke medregnet). Representantene for de studerende er lederen i studentutvalget, formennene i de to fagutvalg, praktikandenes tillitsmann, en representant for studentene på kateketseminaret, samt de øvrige valgt av allmøtet. De valgte representantene velges med personlige varamenn, varamann for formannen i et utvalg er nestformannen. Formann i fakultetsrådet er dekanus.

Fakultetsrådet nedsetter et arbeidsutvalg som består av dekanus (formann), en professor/dosent, en annen fast lærer, to av representantene for de studerende hvorav den ene er lederen i studentutvalget, administrasjonssjefen og undervisningslederen, som er utvalgets sekretær.

De to sistnevnte har ikke stemmerett.

Arbeidsutvalget setter opp dagsorden for fakultetsrådsmøtene og foretar en tilrettelegging av sakene. Er det uenighet om i hvilket råd en sak skal settes opp til behandling, avgjøres dette ved avstemning. Arbeidsutvalget avgjør løpende saker etter bemyndigelse av fakultetsrådet. Hvis to av medlemmene i arbeidsutvalget krever det, skal en slik sak forelegges fakultetsrådet.

Fakultetsrådet kan nedsette andre faste utvalg med forskjellige oppdrag.

§ 12

Fakultetsrådet behandler saker som gjelder studieplan og studieordning, den løpende undervisning for det teologiske studium, velferds- og disiplinærsaker, samt spørsmål som angår det kristelige liv og samværet på fakultetet. Fakultetsrådet utarbeider for det teologiske studium forslag til studie- og undervisningsplan med tilhørende eksamenskrav, som godkjennes av Kirke- og undervisningsdepartementet, og til eksamensreglementer som godkjennes av Kongen. Studieplan og eksamensreglement for kristendomskunnskap godkjennes av fakultetsrådet etter innstilling fra instituttrådet. Fakultetsrådet fordele forelesninger og øvelser.

Fakultetsrådet fremmer forslag overfor styret angående budsjett og opprettelse av nye stillinger vedrørende undervisning og bibliotek. Fakultetsrådet skal uttale seg om ethvert forslag til endring av grunnreglene før styret tar stilling til forslaget. Rådets uttalelse skal innhentes til viktige prinsippaker av betydning for fakultetets liv og virke som foreligger til avgjørelse i styre eller forstanderskap. Til saker som er til behandling i fakultetsrådet og som er av dyptgripende betydning for fakultetets liv og virke, kan lærerrådet overfor fakultetsrådet komme med en særuttalelse. En slik særuttalelse kan, i tilfelle hvor det dreier seg om saker som går videre til avgjørelse i styre eller forstanderskap, vedlegges saksdokumentene.

§ 13

Fakultetets *Institutt for kristendoms-kunnskap* er å betrakte som en seksjon av fakultetet. Undervisning og opplegg i de enkelte disipliner skal dra nytte av den veiledning som fakultetets respektive faglærere kan gi. Instituttet har sitt eget råd — instituttrådet — som består av de faste lærere som er knyttet overveiende til instituttet, samt et antall representanter for de studerende som utgjør 1/3 av det samlede antall medlemmer. Representantene for de studerende er formannen i fagutvalget, et medlem til av dette, samt de øvrige valgt av seksjonsmøtet. Hjelpelærere og andre timelærere kan tilkalles til rådets møter i saker som vedkommer deres fag eller undervisning, dog uten å ha stemmerett.

Instituttet ledes av en instituttstyrer som velges av lærerrådet for to år om gangen, blant instituttets fast ansatte lærere. Instituttstyreren er formann for instituttrådet. Rådet velger blant sine lærere en varaformann. Rådet kan nedsette et arbeidsutvalg, med representanter for lærere og studenter som besørger de løpende saker som overlates det av rådet.

§ 14

Instituttrådet behandler saker som gjelder studieordning, studieveiledning og den løpende undervisning ved instituttet, velferds- og disiplinærsaker, samt spørsmål som angår det kristelige liv og samværet på instituttet. Rådet utarbeider forslag til studieplan og eksamensreglement som godkjennes av fakultetsrådet. Det fordeler forelesninger og øvelser som samordnes med den øvrige undervisning ved fakultetet. Eksamener avholdes av en eksamenskommissjon som består av instituttets faste lærere og de oppnevnte sensorer.

Rådet fremmer forslag angående budsjett og opprettelse av nye stillinger vedrørende undervisning eller bibliotek. Forslagene oversendes fakultetsrådet som vurderer dem og samordner dem med fakultetets øvrige behov og eventuelt fremmer dem overfor styret.

Instituttrådet fremlegger for lærerrådet forslag om tilsetting av lærere ved instituttet og om utdeling av vitenskapelige stipendier. Begge slags forslag skal inneholde flere navn, for så vidt sådanne har vært på tale. Ved behandling av disse saker deltar bare instituttets faste lærere.

§ 15

Dekanus er den øverste daglige leder av fakultetets undervisningsadministrasjon. Han er formann for lærerråd og fakultetsråd og har ansvaret for forberedelsen av de saker som skal behandles der, for rådernes protokoller og for iverksettelsen av deres vedtak.

Dekanus representerer fakultetet ved tilstelninger av akademisk karakter og i saker som gjelder undervisningssektoren.

Dekanus velges av lærerrådet blant professorene, i unntakstilfelle blant dosentene. Funksjonstiden for dekanus er normalt to år. Den dekanus som avgår, blir prodekanus.

B. FORSTANDERSKAP OG STYRE

§ 16

Fakultetets øverste myndighet er *forstanderskapet*, som også har overtilsynet med fakultetet. Forstanderskapet har 21 medlemmer med 10 varamenn, hvorav minst 10 medlemmer og 5 varamenn bør bo utenfor Oslo. Alle disse skal bekjenne den kristne tro etter vår kirkes bekjennelse og føre en kristelig vandel. Det velges innen sin midte formann og nestformann for et år om gangen.

Av dets medlemmer går tredjeparten ut hvert 3. år. Disse kan ikke innvelges før ved neste valg. Valget foretas skriftlig i forstanderskapsmøte av det sittende forstanderskap (de uttredende medlemmer innbefattet). Varamenn velges særskilt hvert 3. år. Til valget fremlegger styret en forslagsliste med 25 navn i alfabetisk orden. Forstanderskapet er ikke bundet av forslagslisten. I tilfelle stemmelikhet avgjøres rekkefølgen ved loddtrekning. Den som har vært varamann sammenhengende i tre perioder kan ikke velges som varamann igjen før ved neste valg.

I forstanderskapsmøtene må minst halvparten av forstanderne eller i deres sted varamenn være til stede for å kunne fatte gyldig beslutning. Beslutningene fattes med simpelt stemmeflertall, hvor ikke annet er bestemt. Er stemmetallet likt, gjør formannens stemme utslaget. Dersom det foran nevnte antall medlemmer ikke møter, innkalles innen en måned nytt møte, som er beslutningsdyktig uansett hvor få som møter.

§ 17

Forstanderskapet har som oppgave:

- a) å påse at grunnreglene overholdes,
- b) å sørge for å skaffe de nødvendige midler til fakultetets drift.
- c) å avgjøre læreransettelser og avskjedigelser i tilfelle innkalling (§§ 21 og 22),
- d) å fastsette lønningene,
- e) å gjennomgå og godkjenne styrets årsberetning,
- f) å gjennomgå og godkjenne regnskapene og vedta budsjettene.
- g) å foreta de nødvendige valg.

Årsberetning og utdrag av regnskapet offentliggjøres på den måte som forstanderskapet finner mest høvelig.

§ 18

Formannen i forstanderskapet er pliktig til:

- a) å innkalle forstanderskapet til møte. Sakliste skal følge innkallelsen,
- b) å sørge for sakenes forberedelse,
- c) å føre forhandlingsprotokoll, hvor alle beslutninger innføres.

§ 19

Ordinært møte i forstanderskapet holdes minst en gang årlig etter formannens bestemmelse og innkalles med en måneds varsel. I møtet deltar med talerett, men uten stemmerett medlemmene av styre og lærerråd, praktikandenes tillitsmann, en representant for studentene på kateketseminaret, formennene i fagutvalgene og en student valgt av allmøtet. Ved forfall møter i stedet for studentenes representanter vedkommendes personlige varamann.

Dekanus og studentutvalgets leder har rett til å fremsette forslag, ved forfall prodekanus og utvalgets nestleder.

Ekstraordinært forstanderskapsmøte holdes når formannen finner det påkrevd, eller når styret eller minst 5 medlemmer av forstanderskapet forlanger det.

§ 20

Forstanderskapet velger skriftlig et styre på 5 medlemmer, hvorav minst 2 lekmenn. Dessuten velges 3 varamenn. Medlemmene velges for 5 år. Av styret utgår hvert år ett medlem, som ikke kan velges inn igjen før ved neste valg. Ved valg av styre foreslås i alfabetisk orden 6 personer. Varamenn velges særskilt hvert år. I tilfelle stemmelikhet avgjøres rekkefølgen ved loddtrekning. Hvis styremedlemmene også er medlemmer av forstanderskapet, trer de automatisk ut av dette så lenge de er medlemmer av styret.

Medlem av styret er også studentutvalgets leder, men uten stemmerett. Han fratrer under behandling av saker som gjelder utdeling av vitenskapelige stipendier og i særlige saker av konfidensiell art. Ved tilsetning av lærere har han adgang til å uttale seg om vedkommendes pedagogiske evner, men deltar ikke i den øvrige behandling av saken. Tilsetning av lærere er av konfidensiell art. I tilfelle begrunnet forfall møter i hans sted utvalgets nestleder. Forstanderskapet velger skriftlig hvert år blant styremedlemmene styrets formann og nestformann. Formannen for styret sammenkaller dette så ofte han finner det nødvendig, dog minst 6 ganger pr. år, og fører vanlig styreprotokoll.

§ 21

Styret fører det nærmere tilsyn med fakultetet og dets virksomhet og avgjør de løpende forretninger. Det ansetter lærere etter innstilling av lærerrådet. Oppstår meningsforskjell om læreransettelsen, kan to medlemmer av styret innanke saken til forstanderskapets avgjørelse. Lærerne ansettes med 6 måneders gjensidig oppsigelsesfrist. Så lenge den ved lov av 16. mai 1913 fastsatte ordning av teologisk embetsek-samen står ved makt, forelegges ansettelse av nye lærere Kongen til approbasjon med en redegjørelse for at de har de vitenskapelige kvalifikasjoner som stillingen krever.

Styret ansetter nødvendige funksjonærer og anviser alle utbetalinger ved den som styret bemyndiger. Det utdeler de stipendiebeløp som er til rådighet. Det utarbeider for det årlige forstanderskapsmøte en årsberetning om fakultetets virke i sist forløpne år og forslag til nytt årsbudsjett. Videre forbereder styret i forståelse med forstanderskapets formann de øvrige saker som skal behandles i forstanderskapet.

§ 22

Styret har rett til å oppsi lærerne. Den oppsagte lærer kan innen en måned etter å ha mottatt oppsigelsen innanke saken for forstander-

skapet, som treffer den endelige avgjørelse, og likeså kan to medlemmer av styret innanke saken. Viser noen lærer forargelig vandel, kan styret straks fjerne ham fra fakultetet, inntil forstanderskapet treffer endelig avgjørelse.

§ 23

Det praktisk-teologiske seminars styre er: Menighetsfakultetets styre, dets professorer, rektor ved det praktisk-teologiske seminar og en av praktikandenes tillitsmenn. Formannen i fakultetets styre er også formann i seminarets styre. Et arbeidsutvalg som består av dekanus, rektor, styrets formann og praktikandenes tillitsmann avgjør under ansvar for styret alle løpende saker. Prinsippspørsmål, ansettelse av faste lærere og spørsmål av vesentlig økonomisk rekkevidde må dog fram for samlet styre. Likeså enhver sak som et av styrets medlemmer forlanger behandlet av dette. Arbeidsutvalget fører egen protokoll.

§ 24

Kateketseminarets styre er: Menighetsfakultetets styre, dekanus, en lærer valgt av og blant lærerrådets medlemmer, rektor ved kateketseminaret, en kateket i aktiv tjeneste, valgt av forstanderskapet for 2 år, og en representant for studentene ved seminaret. Formannen i fakultetets styre er også formann i seminarets styre. Et arbeidsutvalg som består av styrets formann, dekanus, rektor ved kateketseminaret, og studentrepresentanten, avgjør under ansvar for styret alle løpende saker. Prinsippspørsmål, ansettelse av faste lærere og spørsmål av vesentlig økonomisk rekkevidde må fram for samlet styre, likeså enhver sak som et av styrets medlemmer forlanger behandlet av dette. Arbeidsutvalget fører egen protokoll.

§ 25

Kateketseminaret har sitt eget råd — seminarrådet — som består av de faste lærerne ved kateketseminaret, samt et antall representanter for de studerende, som utgjør 1/3 av det samlede antall medlemmer i rådet. Dersom studentene bare har 1 representant med sete i rådet, innkalles også varamann som deltar i rådets forhandlinger, uten stemmerett. Rektor er formann i rådet, og undervisningslederen er sekretær.

Hjelpelærere og andre timelærere kan innkalles til rådets møter i saker som vedkommer deres fag eller undervisning, dog uten stemmerett.

Seminarrådet behandler saker som gjelder studieordning, studieledning, og den løpende undervisning ved seminaret, velferds- og disiplinærsaker, samt spørsmål som angår det kristelige liv og samværet på seminaret.

C. ALMINNELIGE BESTEMMELSER

§ 26

Representant for studentene i fakultetets styrer, råd og utvalg som ikke tilhører Den norske kirke, er inhabil til å delta i tilretteleggelse og avgjørelse i saker som angår kirkens lære, innholdet i undervisningen eller andre saker av viktighet som angår kirken. Lærerrådet avgjør tvilstilfelle og kan gi dispensasjon fra denne inhabilitet dersom en studentrepresentant tilhører annet evangelisk-luthersk samfunn.

§ 27

Forslag til forandringer i grunnreglene må fremsettes av minst to medlemmer av forstanderskap, styre eller lærerråd, eller av studentutvalget, og innen to måneder før forstanderskapsmøte innsendes til styret. Dette behandler forslagene og oversender dem med motivert uttalelse minst en måned før forstanderskapsmøte til dets medlemmer. Skal et forslag kunne vedtas, kreves 2/3 flertall.

§ 28

Skulle fakultetet av en eller annen grunn måtte nedlegges, må beslutning om det vedtas av minst 2/3 av alle forstandere, og forstanderskapet må da treffe bestemmelse om hva som skal gjøres med de pengemidler eller andre eiendeler som måtte være til overs.